

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego. Wstęp

„Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego” stanowią kontynuację serii publikowanej na łamach „Materiałów Zachodniopomorskich” w latach 1956–1997 („Materiały do bibliografii archeologii polskiej Pomorza Zachodniego”, tomy 2–43), opracowywanej najpierw przez prof. Władysława Filipowiaka (za lata 1945–1956), a następnie przez Marię Danutę Wołągiewicz (za lata 1957–1996).

Bibliografia gromadzi publikacje naukowe i popularnonaukowe z danego roku, dotyczące zagadnień archeologicznych i dziedzin pokrewnych, w tym historii, sztuki, architektury czy numizmatyki. Rejestruje również doniesienia z regionalnej prasy i wybranych portali internetowych dotyczących archeologii, które składają się na kalendarium bieżących badań i zainteresowań. Zakres terytorialny bibliografii to obszar Pomorza Zachodniego rozumianego jako kraina historyczno-geograficzna obejmująca tereny obecnego województwa zachodniopomorskiego i dawnego Księstwa Pomorskiego, w tym północno-zachodnie części województw pomorskiego i wielkopolskiego, północną część Meklemburgii-Pomorza Przedniego oraz północno-zachodnią część dawnej Nowej Marchii.

Podstawą opracowania są elektroniczne bazy bibliograficzne:

- *Bibliografia Pomorza Zachodniego* (Książnica Pomorska w Szczecinie),
- *Landesbibliographie Mecklenburg-Vorpommern* (Uniwersytet w Greifswaldzie),
- *Bibliographieportal zur Geschichte Ostmitteleuropas* (Instytut Herdera w Marburgu),
- *Bibliografie Zawartości Czasopism* (Biblioteka Narodowa w Warszawie i Biblioteka Muzeum Narodowego w Szczecinie),

- *Bibliografia Pomorza Gdańskiego i Środkowego* (Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna w Gdańsku oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Słupsku),
  - *Lubuska Bibliografia Regionalna* (Wojewódzka i Miejska Biblioteka w Gorzowie Wlkp.),
  - *Koszalińska Bibliografia Regionalna* (Biblioteka Publiczna w Koszalinie),
  - *Regesta Imperii. Literaturdatenbank zum Mittelalter* (Akademia Nauk i Literatury w Moguncji),
  - *Baza Publikacji Pracowników US* (Uniwersytet Szczeciński),
  - *CEON Biblioteka Nauki*,
  - *Academia.edu*,
- oraz katalogi bibliotek i wydawnictw wybranych instytucji.

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego. Suplement za lata 2015–2016

Biedrzycki Adam

Zob. Zaborska Urszula...

1. Dziewanowski Marcin

O zróżnicowaniu surowców krzemionkowych na terenie Pomorza Zachodniego. Przyczynek do klasyfikacji surowców krzemionkowych ze strefy dolnoodrzańskiej, [w:] Krzemień narzutowy w pradziejach. Materiały z konferencji w „Mądralinie” w Otwocku, 18–20.10. 2010, 65–77.

2. Dziewanowski Marcin, Pyżewicz Katarzyna

Wyniki badań na osadzie kultury pucharów lejkowatych na stanowisku nr 4 w Mierzynie, gm. Dobra Szczecińska i ich znaczenie dla wiedzy o środkowym neolicie Dolnego Nadodrza = The results of investigations at the Funnel Beaker Culture settlement site in Mierzyn, Dobra Szczecińska commune, site 4, and their significance for the knowledge of the Middle Neolithic in the Lower Odra region, „Folia Praehistorica Posnaniensia” 21, 2016, 83–122.

Dzik Michał

Zob. Od Bachórze...

Chudzińska Barbara (red.)

Zob. Od Bachórze...

Filipowiak Wojciech

Zob. DPI: Nauka w Polsce.

Kobylińska Urszula, Kobyliński Zbigniew

Zob. Od Bachórze...

3. Matuszewska Agnieszka, Schiller Marek

Dolicki mikroregion megalityczny w świetle wyników badań nieinwazyjnych, „Fontes Archaeologici Posnanienses” 52, 2016, 157–173.

4. Od Bachórze

Od Bachórze do Światowida ze Zbrucza. Tworzenie się słowiańskiej Europy w ujęciu źródłoznawczym. księga jubileuszowa Profesora Michała Parczewskiego, red. B. Chudzińska, M. Wojenka, M. Wołoszyn, Kraków–Rzeszów 2017, XXVI, 837.

[Zawiera m.in.: **Stanisławski Błażej**, *Słowianie w Skandynawii epoki wikingów*, 221–231; **Kobylińska Urszula, Kobyliński Zbigniew**, *Wschodnia granica zasięgu występowania wczesnośredniowiecznej ceramiki typu Menkendorf-Szczecin*, 233–242; **Dzik Michał**, *W sprawie pochodzenia wczesnośredniowiecznych grzechotek guzowatych*, 397–419 (Mecklemburg-Vorpommern, Vorpommern-Greifswald, Usedom, Pasewalk, Cedyńia)].

Pyżewicz Katarzyna

Zob. Dziewanowski Marcin... .

Schiller Marek

Zob. Matuszewska Agnieszka... .

Stanisławski Błażej

Zob. *Od Bachórze*... .

5. Starski Michał

Późnośredniowieczne naczynia ceramiczne z badań archeologicznych wschodniego bloku zabudowy przyrynkowej miasta lokacyjnego w Łęborku, „Światowit” Fasc. B, 10 (51), 2016 (2012), s. 237–272.

Szramowski Wojciech

Zob. Zaborska Urszula... .

6. Volkmann Armin

Archäologisches Informationssystem (AIS) zur endenkmalflegerischen Archivierung und Forschung. Fallbeispielhafte Anwendung zur Identifizierung der Besiedlungsdynamik der Oderregion von der späten römischen Kaiserzeit bis zum Frühmittelalter, „Recherches Archeologiques” NS 7, 2015, 119–143.

[Streszcz. pol.: *Archeologiczny system informacyjny (AIS) w konserwatorskiej archiwizacji i badaniach nad osadnictwem. Przykład studiów nad dynamiką zmian osadniczych w dorzeczu dolnej Odry od późnego okresu wpływów rzymskich do wczesnego średniowiecza*, 139].

Wojenka Michał (red.)

Zob. *Od Bachórze*... .

Wołoszyn Marcin (red.)

Zob. *Od Bachórze*... .

7. Zaborska Urszula, Szramowski Wojciech, Biedrzycki Adam

Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2014 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich, „Zapiski Historyczne” 81, suplement, 2016, 380. Też on-line. Dostęp [13.09.2018]: <http://www.zapiskihistoryczne.pl/pl/page/bibliografia-historii-pomorza-i-krajow-baltyckich>

Doniesienia z wybranych portali internetowych (DPI)

Nauka w Polsce. Serwis PAP poświęcony polskiej nauce [on-line]. Dostęp [24.09.2018]: <http://naukawpolsce.pap.pl>

8. 29.12.2016

Szczecin – nowe technologie w służbie archeologii.

[Rozmowa PAP z Wojciechem Filipowiakiem, Instytut Archeologii i Etnologii PAN Szczecin, i Janem Filipowiakiem, Pixel Legend w Szczecinie. Dot. „Mesec” – aplikacji do analizowania, opracowywania i prezentowania trójwymiarowych materiałów archeologicznych].

**Indeks nazw geograficznych.
Suplement za lata 2015–2016**

Bałtyk (region) – 7	Odra (dorzecze) – 1, 6
Cedynia, pow. Gryfiński, gm. <i>loco</i> – 4	Pasewalk, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 4
Dolice, pow. Stargard, gm. <i>loco</i> – 3	Szczecin – 4, 8
Lębork, woj. pomorskie – 5	Usedom, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 4
Mierzyn, pow. Police, gm. Dobra – 2	Vorpommern-Greifswald (powiat) – 4
Mecklenburg-Vorpommern (powiat) – 4	

Marta Kurzyńska

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za rok 2017

Abraham-Diefenbach Magdalena

Zob. *Historyczna...*

Ackermann Felix

Zob. *Historyczna...*

1. Adamczyk Dariusz

Pieniądz czy strategiczny instrument władzy? Obieg kruszcu w społeczeństwie piastowskim przełomu XI i XII wieku, załamanie w dopływie denarów z Saksonii a ekspansja Bolesława Krzywoustego na Pomorze, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 143–167.

Adamska Dagmara (red.)

Zob. *Cum gratia...*

Alvermann Dirk (red.)

Zob. Karge Wolf (rec.)...

Andrzejowski Jacek (red.)

Zob. Kasprzak Andrzej, *Cmentarzysko...*

2. *Animals*

Animals and animated objects in past societies. International Interdisciplinary Meetings „Motifs through the ages”. Book of abstracts = Zwierzęta i ożywione przedmioty w dawnych kulturach. Międzynarodowe Spotkania Interdyscyplinarne „Motywy przez Wiek”. Książka abstraktów, ed. L. Gardęła, K. Kajkowski, Bytów 2017, 52.

[Zawiera m.in.: **Gardęła Leszek, Kajkowski Kamil**, *Zwierzęta i ożywione przedmioty w dawnych kulturach. Wprowadzenie*, 4; **Ruchhöft Fred**, *Konie z Arkony i wszystko to, czego nie znaleźliśmy*, 19; **Ratajczyk Zdzisława, Gardęła Leszek, Kajkowski Kamil**, *Świat na ostrodze. Odkrywanie kosmologii pogańskich Słowian*, 37–42].

3. Aniszewska Jolanta

Muzeum Archeologiczno-Historyczne w Stargardzie w roku 2016, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 151–152.

4. Ansorge Jörg

Töpfer von dem Semlower Tor in Stralsund, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 124–145.

Ansorge Jörg

Zob. Bente Klaus... ; Möller Gunnar (rec.).

5. Archeologia

Archeologia, [w:] *Bibliografia Pomorza Zachodniego. Piśmiennictwo krajowe za rok 1979*, oprac. Jurczak Jan [et al.], Koszalin 2017, 63–65. Też on-line. Dostęp [13.09.2018]: <https://www.biblioteka.koszalin.pl/wirtualna-czytelnia/rok-2017/bibliografia-pomorza-zachodniego-pismienictwo-krajowe-za-rok-1979>

6. Arlet Joanna

Impact of house of Griffins' dynastic policy on West Pomeranian architecture = Wpływ polityki dynastycznej Gryfitów na architekturę Pomorza Zachodniego, „Przestrzeń i Forma” 29, 2017, 169–186.

7. Atlas

Atlas gmin Pomorza Zachodniego w 1939 roku. Demografia – społeczeństwo – gospodarka, oprac. Chojcecki Dariusz K., Giza Andrzej, Włodarczyk Edward, Szczecin 2017, 40 k. map. (Atlas historyczny Pomorza Zachodniego; 2)

Auge Oliver

Zob. *Bischof*...

8. Babij Paweł

Jeden z dziesięciu. Pomorskie kontyngenty dla Krzywoustego według relacji Herborda, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 43–66.

9. Babij Paweł

Wojskowość Słowian połabskich, t. 1, Wrocław 2017, 335. (Wrocławskie Studia z Historii Wojskowości; 5)

10. Badania

Badania na Rynku Staromiejskim. Praca zbiorowa, red. M. Majewski, K. Stań, Stargard 2017, 350. (*Archeologia Stargardu*; 3)
[Zawiera: **Majewski Marcin**, *Wprowadzenie*, 11–18; **Szeremeta Mateusz**, *Stratygrafia*, 21–38; **Zyśko Andrzej**, *Późnośredniowieczna siwa ceramika naczyńowa*, 41–75; **Romanowicz Paulina**, *Późnośredniowieczna importowana ceramika naczyńowa*, 77–93; **Majewski Marcin**, *Wyroby ceramiczne okresu nowożytnego*, 95–100; **Majewski Marcin**, *Wyroby ze szkła*, 103–107; **Snieżko Grzegorz**, *Monety*, 109–116; **Majewski Marcin**, *Plomby ołowiane*, 117–125; **Janowski Andrzej**, *Przedmioty metalowe*, 127–157; **Gan Paweł**, *Charakterystyka materiałoznawcza wybranych zabytków metalowych*, 159–164; **Bucka Karolina**, *Przedmioty drewniane*, 165–187; **Janowski Andrzej**, *Zabytki z poroża i kości*, 189–198; **Stań Karolina**, *Wyroby skórzane*, 199–215; **Sikorski Andrzej**, *Skravek jedwabnej tkaniny*, 217–220; **Rennwanz Joanna**, *Wyniki analizy archeobotanicznej*, 223–233; **Kurawska Aldona**, *Wyniki analizy archeomalakologicznej*, 235–238; **Konwerski Szymon**, *Wyniki analizy archeoentomologicznej*, 239–244; **Makowiecki Daniel**, *Wyniki analizy archeozoologicznej*, 245–308; **Majewski Marcin**, **Ogiewa-Sejnota Monika**, *Rynek Staromiejski w świetle źródeł archeologicznych i historycznych*, 311–347].

Bakuła Bogusław

Zob. *Pomorze*...

11. Bałtyk

Bałtyk jako miejsce pamięci w edukacji historycznej, red. D. Konieczka-Śliwińska, M. Machałek, S. Roszak, Szczecin–Warszawa 2017, 158.

[Materiały z XIX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich *Polska – Bałtyk – Europa*, Szczecin, 17–21.09.2014 r. Zawiera m.in.: **Brynkus Józef**, *Metafora i symbolika morza w polskiej edukacji historycznej na przestrzeni wieków*, 37–53; **Machałek Małgorzata**, *Bałtyk we współczesnej perspektywie edukacyjnej*, 147–158].

12. Barbarzyńskie

Barbarzyńskie tsunami. Okres Wędrówek Ludów w dorzeczu Odry i Wisły = Barbarian tsunamis. Migration Period between the Odra and the Vistula, red. A. Bursche, K. Kowalski, B. Rogalski, Warszawa–Szczecin 2017, 143.

[Katalog wystawy objazdowej po Polsce 2017–2020. Wystawa Muzeum Narodowe w Szczecinie, 31.10.2017–07.01.2018. Zawiera obiekty ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. Zawiera: **Bursche Aleksander**, *Wstęp. Barbarzyńskie tsunami*, 7–15; **Latałowa Małgorzata**, *Przyrodnicze ślady przemian osadniczych między Odrą a Wisłą w I tysiącleciu po Chr.*, 17–23; **Mączyńska Magdalena**, *Okres Wędrówek Ludów w Europie*, 25–31; **Mączyńska Magdalena**, *Ziemie w dorzeczu Odry i Wisły w III i IV w. po Chr.*, 33–39; **Schuster Jan**, *Wiek V – czas wielkich zmian*, 41–49; **Rudnicki Marcin**, *Wandal-skie ostatki. Germanie na ziemiach Polski na przełomie starożytności i średniowiecza (V–VII w.)*, 51–57; **Parczewski Michał**, *Idzie nowe. Pierwsi Słowianie na ziemiach Polski*, 59–65; *Katalog zabytków prezentowanych na wystawie „Barbarzyńskie Tsunami”*, 67–135. M.in.: Borkowice, Cisowo, Dębczyno, Drawsko Pom., Dziedzice, Karsibór, Kopaniewo, Malechowo, Penkun-Friedefeld, Pólichleb, Resko, Sibin, Skalin, Skrobotowo, Smołdzino, Suchań, Świelino, Włóścibórz].

Bartczak Anna

Zob. *Trzebiatów...*; DPI: Pomeranica.pl.

Bartetzky Arnold (red.)

Zob. Torbus Tomasz.

Bartkowiak Zbigniew

Zob. *Pieniądz...*

13. Bartosiewicz Katarzyna

Wybrane zabytki sztuki protestanckiej od XVII do 2. połowy XVIII wieku na terenie obecnego powiatu słupskiego, „Słupia” 31, 2017, 459–472.

14. Bartosik Przemysław (oprac.)

Akta miasta Człopa (XVI–XIX w.). Album źródłowy, Człopa 2017, 72.

15. Bartosik Przemysław

Wypisy źródłowe do dziejów ziemi i powiatu waleckiego (XIV–XIX w.), Człopa 2017, 144.

Baug Irene (red.)

Zob. Kowalska Anna B. (rec.), [Essays...]

16. Baur Kilian

„*jeghen eere unde recht?*“ *Erich von Pommern und Lübeck 1415/16*, [w:] *Vorderfflik twistringhe unde tuydracht. Städtische Konflikte im späten Mittelalter*, Hrsg. R. Holbach, D. Weiss, Oldenburg 2017, 183–196.
(Oldenburger Schriften zur Geschichtswissenschaft; 18)

Beilke-Voigt Ines (red.)

Zob. Nowakowski Dominik.

17. Bejnarowicz Maciej

Budzistowo Wawelem Pomorza, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 10, 2017, 187–192.

18. Bente Klaus, Berthold Christoph, Keuper Melanie, Gerdes Axel, Ansorge Jörg, König Andreas

*Die Korallenperlenkette aus Greifswald von um 1300. Archäometrische Untersuchungen an *Coralium rubrum* aus einer mittelalterlichen Hansestadt*, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 69–79.

Berthold Christoph

Zob. Bente Klaus... .

Białecki Tadeusz

Zob. *Historyczna...* ; DP.

19. Biedrzycki Adam, Szramowski Wojciech

Bibliografia historii Pomorza Wschodniego i Zachodniego oraz krajów regionu Bałtyku za rok 2015 wraz z uzupełnieniami z lat poprzednich, „Zapiski Historyczne”, 82, suplement, 2017, 368. Też on-line. Dostęp [13.09.2018]: <http://www.zapiskihistoryczne.pl/pl/page/bibliografia-historii-pomorza-i-krajow-baltyckich>

20. Bierca Andrzej

Sprawozdanie z działalności Działu Dokumentacji Zabytków roku 2016 [Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie], „Stargardia” 11, 2017 (2016), 181–194.

21. Biermann Felix, Blum Ottilie, Herghelgiu Cecilia

Neue Forschungen zum Prämonstratenserstift Grobe auf der Insel Usedom. Ausgrabungen am Wilhelmshofer Priesterkamp im Jahre 2010, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 63, 2015 (2017), 53–144.

22. Biermann Felix, Kersting Thomas

Wiederverwendung oder „Recycling” im früh- und hochmittelalterlichen nordwestslawischen Raum, [w:] *Altlust – 1000 Jahre Nachnutzung im Dom zu Brandenburg. Ausstellungskatalog*. Hrsg. R. von Schnurbein, Berlin 2017, 12–22.
[Wystawa: *Altlust...*, Havel, 05.05. – 31.10.2017. M.in. Cedynia, Menzlin, Rügen, Uckermark, Wolin].

23. Biermann Felix, Leukhardt Markus

Der spätmittelalterliche Groschenfund von Wöllin-Friesdorf, „Beiträge zur brandenburgisch-preußischen Numismatik” 25, 2017, 29–35.

Biermann Felix

Zob. *Bischof*...

Biermann Felix (red.)

Zob. *Bischof*...

Bigos Marcin

Zob. *Pradoliny*...

24. Birli Sonja

Das Hafengebäude von Treptow an der Rega 1536–1569, Hrsg. H. Wernicke, Köln–Weimar–Wien 2017, 170.

(Quellen und Darstellungen zur hansischen Geschichte; NF 62)

[Rękopis z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie, zespół Archiwum Książąt Szczecińskich. Trzebiatów].

Birli Sonja

Zob. Kardasz Cezary (rec.).

25. Bischof

Bischof Otto von Bamberg in Pommern. Historische und archäologische Forschungen zu Mission und Kulturverhältnissen des 12. Jahrhunderts im Südwesten der Ostsee. Beiträge einer Tagung aus Anlass des 875. Todestages des Pommermissionars vom 27. bis 29. Juni 2014 in Greifswald, Hrsg. F. Biermann, F. Ruchhöft, Bonn 2017, 240.

(Studien zur Archäologie Europas; 30)

[Zawiera: **Biermann Felix, Ruchhöft Fred**, *Bischof Otto von Bamberg in Pommern. Einführung*, 13–22; **Flachenecker Helmut**, *Bischof Otto von Bamberg. Person und Persönlichkeit*, 23–32; **Rosik Stanislaw**, *Die Strategie und Praxis der Mission Bischof Ottos von Bamberg in Pommern*, 33–38; **Lübke Christian**, *Christentum vs. Gentilreligion. Überlegungen zu den Rahmenbedingungen der Missionstätigkeit Ottos von Bamberg*, 39–48; **Lindner Michael**, *Widkind, Meinfried, Pribislaw/Heinrich und andere – das südliche Lutizenland in der ersten Hälfte des 12. Jahrhunderts*, 49–65; **Auge Oliver**, *Agieren im Windschatten mächtiger Nachbarn. Zu den Handlungsspielräumen der frühen Greifenherzöge im 12. Jahrhundert*, 69–82; **Ruchhöft Fred**, *Vorpommern im 12. Jahrhundert. Archäologische und historische Streifzüge*, 83–96; **Biermann Felix P.**, *Bischof Otto von Bamberg in Pommern – die Missionsreisen und ihre Wirkung im archäologischen Bild*, 97–147; **Rębkowski Marian**, *Archäologische Zeugen der ersten Missionsreise Bischof Ottos in Pommern*, 149–162; **Dworaczyk Marek**, *Die Adalbertkirche in Stettin (Szczecin)*, 163–170; **Biermann Felix P., Forler Dominik**, *Die Burgstadt Usedom zu Zeiten Ottos von Bamberg. Neue archäologische Untersuchungen*, 171–194; **Buske Norbert**, *Wie Frömmigkeit und Politik in weit zurückliegender und in jüngster Vergangenheit Erinnerungen an Bischof Otto von Bamberg in Pommern aufgegriffen und im Rahmen ihrer Zielvorstellungen genutzt haben. Beispiele zur Rezeptionsgeschichte*, 195–210; **Müller Ulrich**, *Von Oldenburg nach Lübeck. Mission, Glaubenswandel und die Institutionalisierung des Christentums vom 10. bis 13. Jahrhundert*, 211–231].

Blum Ottilie

Zob. Biermann Felix..., *Neue Forschungen*...

Bobowski Kazimierz

Zob. *Pomerania*...

26. Bogucki Mateusz, Suchodolski Stanisław

Inwentaryzacja wczesnośredniowiecznych znalezisk pieniądza kruszcowego w Polsce = Cataloguing the Early Medieval silver hoards and coins from Poland, „Przegląd Archeologiczny” 65, 2017, 53–68.

[Dot. publ.: *Frühmittelalterliche Münzfunde aus Polen*, Bd. I–V, 2011–2013: *Addenda et corrigenda*, Warszawa 2013–2017. M.in.: Rybice, Wolin].

Bogucki Mateusz (red.)

Zob. Steen-Jensen Jorgen.

Bogusz Marcin

Zob. *Drausko*...

Borgwardt Ronald

Zob. Posselt Normen....

27. Borkowski Jacek, Kuczkowski Andrzej

Kamienie wilhelmiańskie ze szczytu Góry Chełmskiej koło Koszalina, „Przegląd Zachodniopomorski” 1, 2017, 9–20.

Borysowska Agnieszka

Zob. *Pompa*...

28. Breza Bogusław, Duda Tomasz, Ellwart Jarosław, Kalka Piotr, Piasek Dariusz, Pencarski Kacper

Miastko. Z dziejów miasta i gminy, Gdynia 2017, 400.

[Zawiera m.in.: **Ellwart Jarosław**, *Nazwy miejscowe*, 21–47; **Kalka Piotr, Skrzypek Ignacy**, *Najdawniejsze dzieje miasta i terenu gminy*, 49–114; **Piasek Dariusz**, *Miastko i okolice w średniowieczu i wczesnym okresie nowożytnym*, 115–168; **Pencarski Kacper**, *Miastko i tereny obecnej gminy Miastko w latach 1617–1945*].

29. Brooke-Hitching Edward

Zatopione miasto Wineta, [w:] *Atlas lądów niebytych. Największe mity, zmyślenia i pomyłki kartografów*, Warszawa 2017, 234–237.

30. Brüggemann Stefanie

Mittelalterliche Kirchenbuden von St. Jakobi auf dem Stralsunder Grundstück Papenstrasse 5–6, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 84–93.

Brynkus Józef

Zob. *Bałtyk*...

31. Brzustowicz Grzegorz J.

Organizacja przestrzenna i ustrój miasta Barlinka w średniowieczu, „Nadwarciański Rocznik Historyczno-Archiwalny” 24, 2017, 37–66.

32. Brzustowicz Grzegorz J.

W niewoli na rycerskie słowo. Uwięzienie księcia geldryjskiego Wilhelma na Pomorzu Zachodnim i w Nowej Marchii w latach 1388–1389, cz. 2, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 105–157.

33. Brzustowicz Grzegorz J.

W sprawie genezy własności rodu rycerskiego Brederlowów na ziemi Choszczeńskiej i pelczyckiej w XIV i początkach XV w., „Stargardia” 11, 2017 (2016), 57–76.

[Choszczno (okręg), Nowa Marchia, Pelczyce].

34. Bucka Karolina, Janowski Andrzej, Majewski Marcin, Malarczyk Dorota, Stań Karolina, Szeremeta Mateusz, Śnieżko Grzegorz, Wojciechowska Iwona

Odkrycia i badania archeologiczne 2016, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 277–307.

[Grzędzice, Morzyczyn, Nosowo, Stargard, Strachocin, Święte].

Bucka Karolina

Zob. *Badania na...*

35. Bugaj Urszula

Dagger means power. Western Poland, 2300–2000 BC, [w:] *The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, t. 3: 2000–500 BC, red. P. Włodarczyk, Warszawa 2017, 361–376.

[M.in.: Łobez, Stargard, Szczecin-Płonia].

35. Bugaj Urszula, Nejbort Krzysztof, Ilnicki Sławomir, Wiciński Piotr, Onyszczyk Tomasz, Garbacz Halina

Únětice metal finds from western Poland an archaeometallurgical perspective, [w:] *The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, t. 3: 2000–500 BC, red. U. Bugaj, Warszawa 2017, 34–43.

[M.in.: Szczecin, Ubiedrze].

Bugaj Urszula (red.)

Zob. Bugaj Urszula... ; Dziegielewski Karol; Kaczmarek Maciej.

Bursche Aleksander

Zob. *Barbarzyńskie...* ; DPI: Nauka w Polsce.

Bursche Aleksander (red.)

Zob. *Barbarzyńskie...*

Buske Norbert

Zob. *Bischof...*

Cedro Bernard

Zob. *Rusinowo...*

Chłudziński Andrzej

Zob. *[Piąte]...* ; *Wielkie...*

Chłudziński Andrzej (red.)

Zob. *[Piąte]...*

37. Chmiel-Chrzanowska Marta

O manifestacji tożsamości oraz archeologicznych interpretacjach mody, „Wiadomości Historyczne” 5, 2017, 9–13.

38. Chmiel-Chrzanowska Marta

Struktury osadnicze w okresie wpływów rzymskich na Nizinie Pyrzyckiej. Próba interpretacji, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 9–41.

Chmiel-Chrzanowska Marta

Zob. Przybyła Bogdan.

Chojecka Joanna (red.)

Zob. Stoebbe August.

Chojecki Dariusz K.

Zob. Atlas... .

Chrzan Krystian

Zob. *Cum gratia*... .

Chrzan Krystian (red.)

Zob. *Cum gratia*... .

Chudziak Wojciech

Zob. *Pradoliny*... .

Chudziak Wojciech (red.)

Zob. *Pradoliny*... .

Ciombor Magdalena

Zob. *Rusinowo*... .

39. Civitas

Civitas et museum. Studia z dziejów Myśliborza z okazji 50-lecia Muzeum Pojezierza Myśliborskiego, red. R. Skrycki, M. Szymczyk, Myślibórz 2017, 200.

[Zawiera: **Szymczyk Magdalena**, *50 lat Muzeum Pojezierza Myśliborskiego*, 6–15; **Szymczyk Magdalena**, *Stan i perspektywy badań archeologicznych w Myśliborzu*, 16–25; **Gierke Michał**, *Myślibórz jako modelowy przykład średniowiecznego miasta nowego typu*, 26–33; **Rymar Edward**, *Metropolitarny charakter Myśliborza w nowej Marchii (XIV–XVI w.)*, 34–45; **Skrycki Radosław**, *Kartograficzny obraz ziemi myśliborskiej w okresie nowożytnym*, 46–60; **Gut Paweł**, *Organizacja władz miejskich Myśliborza według regulaminów ratuszowych 1729 i 1792 roku*, 61–71; **Gwiazdowska Ewa**, *Dawna ikonografia dokumentem dziejów Myśliborza*, 72–79; **Karolczak Marek**, *Przegląd bibliografii ziemi myśliborskiej w latach 1945–2017*, 80–107; **Karolczak Marek**, *Działalność wystawiennicza Muzeum Pojezierza Myśliborskiego w latach 1966–2017*, 106–116.]

Cnotliwy Eugeniusz

Zob. DPI: Pomeranica.pl.

40. Cum

Cum gratia et amicitia. Studia z dziejów osadnictwa dedykowane Pani Profesor Marcie Młynarskiej-Kaletynowej z okazji 65-lecia działalności naukowej, red. D. Adamska, K. Chrzan, A. Pankiewicz, Wrocław 2017,

[Zawiera m.in.: **Rębkowski Marian**, *Gdzie rezydował Świętopelk dux Odrensis? Przyczynek do badań struktury politycznej Pomorza w pierwszej połowie XII wieku*, 125–135 (Cedynia, Kamień Pom., Oderberg, Usedom); **Dekówna Maria**, *Pochodzenie sporadycznie występujących na obszarze Polski dużych paciorków z ciemnego szkła w świetle analiz laboratoryjnych*, 159–171 (m.in. Bardy); **Chrzan Krystian**, *Bogowie i społeczeństwo. Grody w krajobrazie przedchrześcijańskich Słowian na przykładzie opowieści biskupa merseburskiego Thietmara o Radogoszczy i Lucicach*, 357–373].

41. Cyngot Dorota

Ewolucja łyżew – od form kościanych do żelaznych, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 191–224.

[Streszcz. ang.: *Evolution of ice skates – from bone to iron forms*. Kołobrzeg-Budzistowo].

42. Czejarek Roman

Sekrety Pomorza Zachodniego, Łódź 2017, 174.

43. Czekaj-Zastawny Agnieszka, Kabaciński Jacek

Hunter-gatherers and the first farmers, [w:] *The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, t. 3: 2000–500 BC, red. P. Włodarczak, Warszawa 2017, 107–124.

[M.in.: Dąbki].

Czekaj-Zastawny Agnieszka

Zob. *Pradoliny...*

44. Dąbrowska Małgorzata

Problem Nowej Marchii w historiografii polskiej 1945–1970, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 173–200.

Dekówna Maria

Zob. *Cum...*

Diakowski Marcin

Zob. *Rusinowo...*

45. Drawsko

Drawsko Pomorskie i okolice poprzez wieki. Studia i szkice. Odsłona druga, red. E. Krasucki, Drawsko Pomorskie 2017, 313.

[Zawiera m.in.: **Gierke Michał**, *Lokacja i wczesny rozwój Drawska Pomorskiego na tle procesów urbanizacyjnych w średniowiecznej Nowej Marchii*, 13–24; **Bogusz Marcin**, *Treści ikonograficzne portalu północnego i południowego kościoła farnego w Drawsku Pomorskim*, 25–41; **Syska Ewa**, *Średniowieczne pieczęcie rady miejskiej Drawska Pomorskiego*, 42–54; **Rymar Edward**, *Rezydencja i własność dominalna w Drawsku Pomorskim w wiekach średnich (zamek, dwór, ośrodek terytorialny)*, 55–72; **Malec Paweł**, *Fortyfikacje miejskie Drawska Pomorskiego w świetle źródeł pisanych, ikonograficznych i kartograficznych*, 73–88; **Gut Paweł**, *Regulaminy ratuszowe Drawska Pomorskiego z XVIII wieku. Z dziejów ustroju komunalnego miasta*, 89–103; **Migdalski Paweł**, *Fragmenty dziejów muzeum drawskiego po 1945 roku. Przyczynek do losów muzealnictwa i dziedzictwa pomorskiego po II wojnie światowej*, 267–284].

Duda Tomasz

Zob. Breza Bogusław... .

46. Dwadzieścia...

25 lat wspólnych badań nad pograniczem polsko-niemieckim, red. E. Jaworski, G. Kostkiewicz-Górska, K. Wasilewski, Gorzów Wielkopolski 2017, 200.

[Konferencja: *25 lat...*, Gorzów Wielkopolski, 10.12.2016. Zawiera m.in.: **Skrycki Radosław**, *Historia kartografii i geografia historyczna Nowej Marchii. Stan i potrzeby badań i edycji źródeł*, 37–47; **Migdalski Paweł**, *Nowa Marchia w badaniach Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” w Chojnie*, 73–97].

Dworaczyk Marek

Zob. *Bischof...*; *Trzebiatów...* .

47. Dymowski Arkadiusz, Jellonek Szymon

Mniej lub bardziej interesujące monety rzymskie znalezione niedawno na terenie Polski, „Biuletyn Numizmatyczny” 4, 2017, 241–257.

[Znaleziska z lat 2011–2016. M.in.: Bytów, Lubieszyn, Świeszyno].

48. Dzieje

Dzieje Koszalina, t. 2: *O 1945 roku*, red. B. Polak, Koszalin 2017, 496.

[Zawiera m.in.: **Szewczyk Danuta**, *Muzeum*, 317–320 (1945–1989); **Kołowska Małgorzata**, *Muzeum w Koszalinie*, 344 (1990–2015)].

Dziewanowski Marcin

Zob. Pawleta Michał.... .

49. Dzięgielewski Karol

Late Bronze and Early Iron Age communities in the northern part of the Polish Lowland (1000–500 BC), [w:] *The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, t. 3: *2000–500 BC*, red. U. Bugaj, Warszawa 2017, 295–340.

[M.in.: Czarnówko, Trzebiatkowa].

50. Dzięgielewski Karol

Pomorskie peryferia świata pól popielnicowych, [w:] *Ziemie polskie i ich sąsiedzi w czasach pól popielnicowych. Księga abstraktów z konferencji, Wrocław 20–22.09.2017*, red. D. Łaciak, M. Maciejewski, K. Nowak, Wrocław 2017, 12.

Dzięgielewski Karol

Zob. Krzysiak Agnieszka... .

Ehricht Christoph

Zob. *Wielkie...* .

51. Ellwart Jarosław

Powiat szczeciński. Przewodnik dla aktywnych. Przewodnik krajoznawczy po powiecie szczecińskim, najciekawsze miejsca i obiekty, szlaki turystyczne, plany i mapy, opis 54 miejscowości i informacje użytkowe, Gdynia 2017, 120.

Ellwart Jarosław

Zob. Breza Bogusław... ; Kalka Piotr... .

52. Erkul Ercan, Stümpel Harald

Geophysikalische Prospektion am Wilhelmshofer Priesterkamp auf der Insel Usedom, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern“ 63, 2015 (2017), 191–203.

Escher Felix

Zob. *Pomorze...*

53. Filipowiak Wojciech

Early Medieval Shipbuilding of Wolin, [w:] Baltic and beyond. Change and continuity in shipbuilding. Proceedings of the Fourteenth International Symposium on Boat and Ship Archaeology, Gdańsk [21–25.09.2015], ed. J. Litwin, Gdańsk 2017, 55–60.

54. Fiuk Piotr

Transformacja dzielnic staromiejskich w Polsce i Niemczech po 1989/1990 roku, „Budownictwo i Architektura“ 1 (16), 2017, 99–108.

[M.in.: Kołobrzeg, Szczecin-Podzamcze].

Flachenecker Helmut

Zob. *Bischof...*

Flemmig Stephan (red.)

Zob. Simiński Rafał, *Pommersche...*

Foltyn Rafał

Zob. *Wielkie...*

Forler Dominik

Zob. *Bischof...*

Frankel Maria (red.)

Zob. Gaziński Radosław.

Frankowska-Makała Monika

Zob. DPI: Pomeranica.pl.

55. Fried Torsten (rec.)

[*Die Münzen der pommerschen Herzöge von 1474 bis 1637, Hrg. M. Olding, Regenstein 2016*], „Baltische Studien“ 102, 2017 (2016), 229–231.

Fritz Petrick

Zob. Richter Martin (rec.).

Fudziński Mirosław (red.)

Zob. *Pradoliny...*

Gahlbeck Christian

Zob. *Historyczna... ; Pomorze...*

Gan Paweł

Zob. *Badania na...*

Garbacz Halina

Zob. Bugaj Urszula..., *Únětice*...

Garbacz-Klempka Aldon

Zob. Krzysiak Agnieszka...

Garbaczewski Witold (red.)

Zob. *Pieniądz*... ; Steen-Jensen Jorgen.

56. Gardela Leszek

Bad Death in the Early Middle Ages. Atypical Burials from Poland in a Comparative Perspective, Rzeszów 2017, 288.

[M.in. Świelubie, Wolin].

Gardela Leszek

Zob. *Animals*...

Gardela Leszek (red.)

Zob. *Animals*...

Gawel Adam

Zob. *Rusinowo*...

57. Gaziński Radosław

Z problematyki badawczej miast pomorskich w dobie wczesnonowoczesnej. Kronika Paula Friedeborna jako źródło do dziejów Szczecina, [w:] *Pomorze i archiwa. Księga pamiątkowa z okazji 75. urodzin profesora Kazimierza Kozłowskiego*, red. M. Frankel, R. Gaziński, Szczecin 2017, 425–439. (Rozprawy i Studia / Uniwersytet Szczeciński; 991)

Gaziński Radosław (red.)

Zob. Gaziński Radosław; Porada Haik T. (rec.).

58. Gemma

Gemma gemmarum. Studia dedykowane Profesor Hannie Kóćce-Krenz, cz. 2, red. A. Różański, Poznań 2017, 720.

[Zawiera m.in.: **Stolpiak Barbara**, **Świercz Teresa**, *Budynek konwersów dawnego opactwa cystersów w Bierzwniku, woj. zachodniopomorskie, w świetle źródeł archeologicznych*, 763–788; **Janowski Andrzej**, **Rębkowski Marian**, *Ceramika Saintonge z siedziby rycerskiej w Płotach*, 1343–1356; **Majewski Marcin**, *Patryca, matryce i kafle renesansowe. Nowe odkrycie z Pomorza Zachodniego*, 1365–1385 (Stargard); **Wierzbicki Jacek**, *Dwa pierścienie bursztynowe z grobowca megalitycznego kultury pucharów lejkowatych w Łupawie, pow. słupski, stan. 18*, 1415–1455].

Gerdes Axel

Zob. Bente Klaus...

Gid Jacek

Zob. Matuszewska Agnieszka...

59. Gierke Michał

Kto wymyślił Chojnę? Sprawozdanie z przebrzmiałej debaty, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 159–172.

Gierke Michał

Zob.: *Civitas...*; *Drawsko...*

Giza Andrzej

Zob. *Atlas...*

Głazik Marek

Zob. Kontowski Konstanty.

Głodek Marzena

Zob. *Pompa...*

60. Gołaszewski Zenon

Słowianie północni. Od starożytności po wiek XII, Gdańsk 2017, 292.

Górkiewicz-Bucka Ewa

Zob. *Przeszłość...*; DPI: Nauka w Polsce.

Górkiewicz-Bucka Ewa (red.)

Zob. *Przeszłość...*

61. Grochowski Zbigniew

Historia Świdwina. 500 zadań i rozwiązań, wyd. 2 uzup., Toruń 2017, 202.

62. Grzegorz Maksymilian

Słownik historyczno-geograficzny wójtostwa grabińskiego i okręgu rybickiego szkarpańskiego komturstwa malborskiego w średniowieczu, Bydgoszcz 2017, 64.

[M.in.: Rybice (okręg)].

Grzelak Tomasz

Zob. *Pompa...*

63. Gut Agnieszka

Geneza i symbolika herbu Koszalina z 1938 roku, „Scripta Historica” 23, 2017, 161–179.

64. Gut Paweł

Panteon słowiański i wierzenia przedchrześcijańskie w rękopiśmiennych kronikach pomorskich z zasobu Archiwum Państwowego w Szczecinie. Kronika Andreasa Westphala (1685–1747), [w:] *1050. rocznica Chrztu Polski*, Gdańsk 2017, 27–38.

[Dot.: **Westphal Andreas**, *Einleitung in die Geschichte von Pommern, 1721–1722* (rękopis). Konferencja: *1050. rocznica Chrztu Polski*, Gdańsk, 21–22.10.2016].

Gut Paweł

Zob.: *Civitas...*; *Drawsko...*

65. Gutsche Edda

Ländliche Motive in der Malerei sind heute wertvolle Zeitdokumente, „Pommern” 3 (55), 2017, 36–38.

[Darłowo, Kołbacz, Sławno, Słupsk, Swołowo].

66. Guzikowski Krzysztof

Rywalizacja i współpraca. Polityka Barnima I (1233–1278) i Bogusława IV wobec Piastów (1278–1309). Zarys problemu, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 181–198.

67. Gwiazdowska Ewa

Głosa do ikonograficznych dziejów dawnego Koszalina, „Rocznik Koszaliński” 44, 2017 (2016), 25–28.

Gwiazdowska Ewa

Zob.: *Civitas...* ; *Historia...* ; *Trzebiatów...* ; DPI: Pomeranica.pl.

68. Haiplick Claudia

Eine Urkunde des Rügenfürsten Witzlaw I. 775 Jahre Starkow, „LandeBarth. Barther Geschichte(n)” 9, 2017, 9–11.

69. Hamel Jürgen

Eine Erfolgsgeschichte – Herzog Bogislaw XIII. in Barth, „LandeBarth. Barther Geschichte(n)” 9, 2017, 22–26.

70. Hamel Jürgen

Zwei Herzoginnen Klara von Braunschweig-Lüneburg in Barth, „LandeBarth. Barther Geschichte(n)” 9, 2017, 19–21.

71. Harasim Przemysław

Remarques sur les Influences de la Culture de la tene dans le Bassin de la Baltique, Interdisciplinarité et nouvelles approches dans les recherches sur l'âge du Fer = Interdisciplinarity and new approaches in the research of the Iron Age, ed. J. Wilczek [et al.], Brno 2017, 115–123.

(Dissertationes Archaeologicae Brunenses / Pragensesque; 4)

[Symposium: *Rencontres doctorales archéologiques de l'École Européenne de Protohistoire 2015*, Bibracte 28–30.04.2015].

Hergheligi Cecilia

Zob. Biermann Felix..., *Neue Forschungen...*

Herrmann Christofer

Zob. *Die maritime...*

Hines John (red.)

Zob. Zimmermann Christiane...

72. Historia

Historia i kultura Ziemi Sławieńskiej, t. 12: *Miasto Sławno*, red. W. Rączkowski, J. Sroka, Sławno 2017, 328.

[Zawiera m. in.: **Skrzypek Ignacy**, *Badania archeologiczne na terenie Sławna*, 17–45; **Skrzypiec Krzysztof**, *Sławno w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie Oddział w Słupsku*, 47–64; **Lindmajer Józef**, *O ludności Sławna od połowy XVII do przelomu*

XVIII i XIX wieku. Wybrane zagadnienia, 65–86; **Rypniewska Krystyna**, *Witraże przedwojennego Sławna*, 113–130; **Kontowski Konstanty**, *Cmentarze, pomniki i miejsca pamięci o zmarłych w Sławnie*, 147–159; **Gwiżdowska Ewa**, *Architektura i urbanistyka dawnego Sławna w świetle źródeł ikonograficznych z czasu od XVII do połowy XX wiek*, 161–239; **Rączkowski Włodzimierz**, *Historyczne przestrzenie miasta we współczesnym kontekście – spojrzenie z... dystansu*, 261–285].

73. Historyczna

Historyczna Nowa Marchia w historiografii, kulturze, sztuce i architekturze – wczoraj, dzisiaj i jutro. In memoriam doktora Stanisława Talarczyka, red. A. Talarczyk, E. Włodarczyk, Szczecin 2017, 481.

(Badania Nowomarchijskie = Neumärkische Forschungen; 1)

[Zawiera m.in.: **Gahlbeck Christian**, *Niemieckie badania historyczno-krajoznawcze oraz interdyscyplinarne nad dziejami Nowej Marchii – wczoraj, dziś, jutro*, 73–123; **Abraham-Diefenbach Magdalena, Ackermann Felix**, *Przeszłość i teraźniejszość terra transoderana. Historia Nowej Marchii jako historia transnarodowa*, 154–167; **Bialecki Tadeusz**, *Projekt słownika geograficzno-historycznego Pomorza Zachodniego*, 180–187; **Rymar Edward**, *Stan polskich badań nad historią Nowej Marchii w wiekach średnich i czasach nowożytnych*, 398–400].

Holbach Rudolf (red.)

Zob. Baur Kilian.

Horoszko Genowefa

Zob. *Pieniądz...*; *Przeszłość...*; DPI: Pomeranica.pl.

Ijssehnagger Nelleke (red.)

Zob. Zimmermann Christiane...

Ilnicki Sławomir

Zob. Bugaj Urszula..., *Únětice...*

74. Iwazkiewicz Joanna

Zniszczenie muzealnictwa kołobrzesckiego w 1945 roku i jego wpływ na kształtowanie powojennej tożsamości miasta, [w:] *Polifonia pamięci. Między niemiecką przeszłością a polską tożsamością, Kołobrzeg 1945–2015. Studia i materiały*, red. R. Ptaszyński, J. Suchy, Szczecin 2017, 147–167.

[Konferencja: *Kołobrzeg w 70-lecie. Od niemieckiej przeszłości do polskiej tożsamości 1945–2015*, Kołobrzeg, 08–09.04.2016].

Jagodziński Jakub

Zob. *Między...*

Jagodziński Jakub (red.)

Zob. *Między...*

75. Jancke Peter

Gutenberg und seine Kolberger Jünger. Die Geschichte der Buchdruckerkunst im deutschen Kolberg, Hamburg 2017, 178.

(Beiträge zur Geschichte der Stadt Kolberg und des Kreises Kolberg-Körlin; 38)

Jancke Peter

Zob. Loeck Gottfried (rec.).

76. Janiak Radosław

Cmentarzysko kurhanowe ludności kultury pomorskiej w Żakowie, gm. Sulęczyño. Badania w latach 2014–2015, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 35–54.

[Streszcz. ang.: *Barrow cemetery of the Pomeranian culture in Żakowo, Sulęczyño commune. The archaeological excavations conducted in 2014–2015*].

Jankowska Dobrochna

Zob. *Pradoliny...*

77. Janocha Henryk, Lachowicz Franciszek J.

Góra Chełmska. Miejsce dawnych kultów i Sanktuarium Maryjne, wyd. 2 popr. i poszerz., Koszalin 2017, 112.

78. Janowski Andrzej

Chronology and Evolution of Early Medieval Hooked Spurs in the Light of New Finds and Analyses, „Fasciculi Archaeologiae Historicae” 30, 2017, 181–191.

[Tyt. pol.: *Chronologia i ewolucja wczesnośredniowiecznych ostróg z zaczepami haczykowato zgiętymi do wnętrza w świetle nowych znalezisk i analiz*. Polemika z: **Żak Jan**, *Najstarsze ostrogi zachodniosłowiańskie. Wczesnośredniowieczne ostrogi o zaczepach haczykowato zgiętych do wnętrza* (1959) / *O chronologii ostróg z zaczepami haczykowato zgiętymi do wnętrza* (1990). Glienke, Görke, Słodkówko, Szczecin].

79. Janowski Andrzej

Ekloga Teodulusa w obrazach. Kilka uwag o treściowych wzorcach średniowiecznych przedstawień ikonograficznych, „Studia nad dawną Polską” 5, 2017, 47–60.

[Dot. m.in. misy z brązu z przedstawieniem Herkulesa z Nowego Objezierza k. Morynia].

80. Janowski Andrzej

Sowa, żaba czy litera. Kilka uwag o nowej zapince ze Stargardu / Wczesnośredniowieczna zawieszka grzebieniowata ze Stargardu / Wczesnośredniowieczne okucie rzemieni uzdy ze Stargardu, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 231–242 / 221–230 / 213–220.

Janowski Andrzej

Zob. *Badania na...*; Bucka Karolina... ; Gemma... ; Przybyła Bogdan; *Trzebiatów...* ; Wywrot-Wyszowska Beata..., *Mieszczkański...*

Jaworski Edward (red.)

Zob. [*Dwadzieścia...*].

Jażdżewski Konrad

Zob. Kowalski Krzysztof.

Jellonek Szymon

Zob. Dymowski Arkadiusz...

81. Jeż Szymon

Gryfy w Szczecinie, Szczecin 2017, 136.

Jeż Szymon

Zob. Zenkner Jan... .

82. Jöns Hauke

Mittelalterliche Häfen im südlichen Nord- und Ostseeraum, „Archäologie in Deutschland” 4 (33), 2017, 22–25.

Jöns Hauke

Zob. *Między...* ; Zimmermann Christiane... .

83. Jónsson Eeva

Myntningen av abo under Erik av Pommern 1396–1439, „Svensk Numismatisk Tidskrift” 5, 2017, 108–114.

Jörn Nils (red.)

Zob. Karge Wolf (rec.)... .

84. Jungklaus Bettina

Die Bestattungen beim spätmittelalterlichen Prämonstratenserstift Grobe (Wilhelmshof) auf der Insel Usedom. Ergebnisse der anthropologischen Analysen, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 63, 2015 (2017), 155–189.

Jurczak Jan

Zob. *Archeologia...* .

Kabaciński Jacek

Zob. *Czekaj-Zastawny Agnieszka...*; *Pradoliny...* .

85. Kaczmarek Maciej

The Snares of Ostensible Homogeneity. Lusatian Culture or Lusatian Urnfields?, [w:] *The past societies. Polish lands from the first evidence of human presence to the Early Middle Ages*, t. 3: 2000–500 BC, red. U. Bugaj, Warszawa 2017, 264–293.
[M.in.: Banie, Wierzchowo].

Kaczmarek Maciej

Zob. *Matuszewska Agnieszka...*, *Konferencja...* .

86. Kaczyński Bartłomiej

Kontakty ludności kręgu pomorsko-kloszowego z terenami nadłabskimi na przykładzie wybranych typów szpil, [w:] *Ziemie polskie i ich sąsiedzi w czasach pól popielnicowych. Księga abstraktów z konferencji, Wrocław 20–22.09.2017*, red. D. Łaciak, M. Maciejewski, K. Nowak, Wrocław 2017, 14.

87. Kajkowski Kamil

Mity kult i rytuał. O duchowości nadbałtyckich Słowian, Szczecin 2017, 308.

88. Kajkowski Kamil

Wczesnośredniowieczne żeleźce topora z miejscowości Parchowo, pow. bytowski = Early Medieval axe head from Parchowo, Bytów district, „Acta Militaria Mediaevalia” 13, 2017, 187–188.

89. Kajkowski Kamil, Kuczkowski Andrzej

Archeologia o zamku w Bytowie, „Nasze Pomorze” 18, 2017 (2016), 31–93.

Kajkowski Kamil

Zob. *Animals...*

Kajkowski Kamil (red.)

Zob. *Animals...*

Kalinowski Daniel (red.)

Zob. *Wielkie...*

Kalka Piotr

Zob. *Breza Bogusław...*

90. Kalka Piotr, Ellwart Jarosław

Archeologiczne zabytki Pomorza. Województwo pomorskie, Gdynia 2017, 224.
[M.in.: Białogard, Babięcino, Rowokół (góra); powiaty: Lębork, Słupsk].

91. Kallaur Kazimierz

Struktura własności dóbr ziemskich szlachty landwójtostwa słupskiego w XVI i w pierwszej połowie XVII wieku, „Przegląd Zachodniopomorski” 3, 2017, 69–92.

92. Kamiński Hadrian

Narracja o Polsce i Pomorzu w kronice Thomasa Kantzowa w świetle zapożyczeń z IX księgi Annales Jana Długosza, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 129–142.

Karczewska Joanna (red.)

Zob. *Pomerania...*

93. Karczewski Dariusz

Książę słupski Kazimierz IV (Każko) jako luksemburski kandydat do tronu polskiego, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 113–127.

94. Kardasz Cezary (rec.)

[*Birli Sonjia, Das Hafenbuch von Treptow an der Rega 1536–1569*, Hrsg. H. Wernicke, Köln–Weimar–Wien 2017. *Quellen und Darstellungen zur hansischen Geschichte NF 62*], „Zapiski Historyczne” 2, 2017, 233–235.

95. Karge Wolf (rec.)

[*Biographisches Lexikon für Pommern*, Hrsg. D. Alvermann, N. Jörn, Köln–Weimar–Wien 2015], „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 211–212.

Karle Martina

Zob. *Między...*

Karolczak Marek

Zob.: *Civitas...*

96. Kasprzak Andrzej

*Cmentarzysko kurhanowe z kręgami kamiennymi w Pławnie, pow. drawski. Wstępne wyniki badań = The barrow cemetery with stone circles at Pławno, Drawsko Pomorskie county. preliminary results of excavation, [w:] Orbis barbarorum. Studia ad archaeologiam Germanorum et Baltorum temporibus Imperii Romani pertinentia Adalberto Nowakowski dedicata, eds. J. Andrzejowski [et al.], Warszawa-Schleswig 2017, 383–391.
(Monumenta Archaeologica Barbarica. Series Gemina; 6)*

97. Kasprzak Andrzej, Kuczkowski Andrzej

Ekspozycja czasowa „W kręgu tajemnic”, [Muzeum w Koszalinie], 23.05 – 25.08.2017, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne. Archeologia” 39, 2017, 239–241.

98. Kazaniecki Józef

*Historia Krępska 1747–2016, Goleniów 2017, 499.
(Biblioteka Wiedzy o Goleniowie)*

Kaźmierczak Ryszard

Zob. Pradoliny... .

Kersken Norbert (red.)

Zob. Simiński Rafał, Pommersche... .

Kersting Thomas

Zob. Biermann Felix..., Wiederverwendung... .

Keuper Melanie

Zob. Bente Klaus... .

Kiarszys Grzegorz

Zob. Matuszewska Agnieszka..., Konferencja... .

Kochanowska Janina (red.)

Zob. Trzebiatów... ; Uciechowska-Gawron Anna (rec.).

99. Kociuba Jarosław (oprac.)

Legendy Pomorza. Podania, baśnie i opowieści prawdziwe z terenów Księstwa Pomorskiego, wyd. 1, Szczecin 2017, 492.

100. Kociuba Jarosław

Republika kupiecka, chąśnicy i lenno duńskie, czyli Szczecin słowiański, „Szczeciner” 9, 2017, 82–93.

Kociuba Jarosław

Zob. Zenkner Jan... .

101. Kola Andrzej

Nowe źródła archeologiczne do wczesnośredniowiecznego warzelnictwa soli w Kołobrzegu, [w:] Gemma gemmarum. Studia dedykowane Profesor Hannie Kóćce-Krenz, cz. 1, red. A. Rózański, Poznań 2017, 431–444.

Kołowska Małgorzata

Zob. *Dzieje*...

Konieczka-Słiwińska Danuta (red.)

Zob. *Baltyk*...

König Andreas

Zob. Bente Klaus...

102. Kontowski Konstanty

Marek Głazik – archeolog, muzealnik i żeglarz, „Darłowskie Zeszyty Muzealne” 1, 2017, 57–59.

Kontowski Konstanty

Zob. *Historia*...

Konwerski Szymon

Zob. *Badania na*...

103. Kostkiewicz-Górska Grażyna, Zielińska Danuta

Bibliografia historii regionu [Nowej Marchii] za lata 2015–2017 (wybór), „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 329–344.

Kostkiewicz-Górska Grażyna (red.)

Zob. [*Dwadzieścia*...].

Kościelna Joanna

Zob. *Pompa*...

104. Koszela Barbara (oprac.)

Sprawozdanie z działalności Muzeum Zachodniokaszubskiego w Bytowie za rok 2016, „Nasze Pomorze” 18, 2017 (2016), 137–150.

105. Kowal Anna

Bibliografia regionu koszalińskiego w wyborze (1.I.2015 r. – 31.XII.2015 r.), „Rocznik Koszaliński” 44, 2017 (2016), 185–216. Też on-line. Dostęp [13.09.2018]: <https://www.biblioteka.koszalin.pl/wirtualna-czytelnia/rok-2017>

106. Kowalczyk-Heyman Elżbieta

Kilka uwag o warsztacie naukowym na podstawie artykułu o średniowiecznym nożu z rękojęścią antropomorficzną ze Szczecin, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 4 (65), 2017, 507–512.

[Polemika z: **Słowiński Sławomir**, *Najnowsze znalezisko na Podzamczu w Szczecinie. Nóż z rękojęścią w kształcie postaci kobiecej*, [w:] *Trzebiatów – Spotkania Pomorskie 2013*, Trzebiatów –Gdynia 2014, 17–28].

107. Kowalska Anna B.

Średniowieczne skórnictwo z pogranicza Wielkopolski i Pomorza w świetle znalezisk z Ujścia, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 145–174.

[Streszcz. ang.: *Medieval leatherworking in the borderland between Greater Poland and Pomerania in the light of the finds from Ujście*. Szczecin, Żółte].

108. Kowalska Anna B., Messal Sebastian

Die archäologischen Arbeiten in Świelubie 2015–2016, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 243–252.

[Sterszcz ang.; pol.: *Excavations at Świelubie in 2015–2016; Badania archeologiczne w Świelubiu w latach 2015–2016*].

109. Kowalska Anna B. (rec.)

[*Essays in Honour of Ingvild Øye on her 70th Birthday*, Eds. I. Baug, J. Larsen, S. Samset-Mygland, Bergen 2015. *University of Bergen Archaeological Series* 8], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 259–265.

Kowalska Anna B.

Zob. *Między...*; *Przeszłość...*; DPI: Pomeranica.pl.

110. Kowalski Krzysztof

Kwerenda źródeł kultury pucharów lejkowatych przeprowadzona przez Konrada Jażdżewskiego w 1931 roku na obszarze ówczesnej prowincji Pomorze, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 9–34.

[Streszcz. ang.: *Preliminary search for the Funnel Beaker culture sources conducted by Konrad Jażdżewski in 1931 in the area of the then Province of Pomerania*. Dot. pracy doktorskiej: **Jażdżewski Konrad**, *Kultura pucharów lejkowatych w Polsce zachodniej i środkowej = Trichterbecherkultur in West- und Mittelpolen*, Poznań 1936].

Kowalski Krzysztof

Zob. *Przeszłość...*; *Rusinowo...*

Kowalski Krzysztof (red.)

Zob. *Barbarzyńskie...*; *Rusinowo...*

Kozłowska Dorota

Zob. *Przeszłość...*

111. Kozłowska Izabela

Geometria Nowego Miasta w Szczecinie lata 1845–1873. Od miasta-twierdzy do miasta współczesnego, Szczecin 2017, 190.

(Teki Zachodniopomorska; 3)

112. Krasnodębska Kinga

Średniowieczna antaba ze Szczecina. Uwagi dotyczące historii i symboliki, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 225–236.

[Streszcz. ang.: *Medieval door knocker from Szczecin. Remarks on its history and symbolism*].

Krasnodębska Kinga

Zob.: DPI: Pomeranica.pl.

Krasucki Eryk (red.)

Zob. *Drausko...*

113. Krause Hans H.

Stettin auf Weißem Gold. Veduten auf Porzellan des 18. und 19. Jahrhunderts, Kiel 2017, 121. (Stettiner Heft; 20)

[Zawiera reprodukcje obiektów ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie].

Krawczyk Katarzyna

Zob. Poland... .

114. Krenz-Niedbała Marta

Growth and health status of children and adolescents in medieval Central Europe, „Anthropological Review” 1 (80), 2017, 1–36.
[M.in.: Cedynia].

115. Krüger Joachim

Die Fundmünzen vom Wilhelmshofer Priesterkamp auf der Insel Usedom, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 63, 2015 (2017), 145–153.

116. Krzysiak Agnieszka, Dzięgielewski Karol, Garbacz-Klempka Aldona

Pierścień brązowego napierśnika z wczesnej epoki żelaza z miejscowości Dziecholino-Leśnice koło Łęborka, „Wiadomości Archeologiczne” 68, 2017, 257–265.

Krzywińska Jarmila

Zob. Rusinowo... .

117. Kuczkowski Andrzej

Archeologia ad fontes... Najstarszy Koszalin w źródłach archeologicznych, „Rocznik Koszaliński” 44, 2017 (2016), 15–24.

118. Kuczkowski Andrzej

Głowica średniowiecznego miecza z miejscowości Skwierzynka, gm. Stanów / Kultura materialna międzywojennego Koszalina. Materiały archeologiczne z dwóch piwnic odkrytych na terenie zespołu klasztorno-zamkowego / Nowe znaleziska archeologiczne na obszarze wysp Jeziora Lubie (Pojezierze Drawskie) / Wczesnośredniowieczna osada w miejscowości Grzybnica, gm. Manowo / Wczesnośredniowieczny topór żelazny z miejscowości Rogowo, gm. Białogard / Żelazny grot broni drzewcowej z miejscowości Tychowo, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne. Archeologia” 39, 2017, 235–236 / 29–218 / 229–234 / 223–228 / 219–221 / 237–238.

119. Kuczkowski Andrzej, Mackiewicz Maksym, Myślecki Bartosz, Wiktorzak Tomasz

Wczesnośredniowieczne grodzisko oraz kurhan (?) w miejscowości Czarkowie, gm. Polczyn-Zdrój, „Koszalińskie Zeszyty Muzealne. Archeologia” 39, 2017, 7–28.

Kuczkowski Andrzej

Zob. Borkowski Jacek..., *Kamienie...* ; Kajkowski Kamil..., *Archeologia...* ; Kasprzak Andrzej... .

Kufel-Diakowska Bernadeta

Zob. Rusinowo... .

Kuik-Kalinowska Adela (red.)

Zob. *Wielkie...* .

120. Kuna Marcin

Mury miejskie Mieszkowic, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 43–80.

121. Kurze

Kurze Fundberichte 2015 [aus Mecklenburg-Vorpommern], „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 63, 2015 (2017), 203–505.

Kurzawska Aldona

Zob. *Badania na...*

122. Kurzyńska Marta

Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego. Wstęp / Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2014 rok. Suplement. Indeks nazw geograficznych za 2014 rok. Suplement / Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2015 rok. Indeks nazw geograficznych za 2015 rok / Materiały do bibliografii archeologii Pomorza Zachodniego za 2016 rok. Indeks nazw geograficznych za 2016 rok, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 267 / 269–272 / 273–318 / 319–359.

Kwaśniewski Radosław

Zob. *Pieniądz...*

Kwiatkowski Krzysztof

Zob. *Pomorze...*

Lachowicz Franciszek J.

Zob. *Janocha Henryk...*

Latałowa Małgorzata

Zob. *Barbarzyńskie...*

123. Leszczełowski Jarosław

Golczowie ziemi waleckiej, Karsibór 2017, 268.

124. Leszczełowski Jarosław

Historia Darskowa, Stawno 2017, 148.

125. Leszczełowski Jarosław

Wśród wzgórz, jezior, lindwurmów i świętych koni. Wędrówki w pięciu wymiarach po ziemi drawskiej, Stawno 2017, 164.
(Wędrówki w pięciu wymiarach)

Leukhardt Markus

Zob. *Biermann Felix..., Der spätmittelalterliche...*

Lindmajer Józef

Zob. *Historia...*

Lindner Michael

Zob. *Bischof...*

Lipińska Aleksandra

Zob. *Die maritime...*

126. Lipko Mateusz

Muzeum w Chojnie. Wizja uszczęśliwiająca na siłę?, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 249–265.

Litwin Jerzy (red.)

Zob. *Filipowiak Wojciech.*

- 127. Loeck Gottfried**
Stargard im grossartigen Vedutenwerk der „Pomerania”, „Pommern” 3 (55), 2017, 30–35.
- 128. Loeck Gottfried (rec.)**
[*Jancke Peter, Gutenberg und seine Kolberger Jünger. Die Geschichte der Buchdruckerkunst im deutschen Kolberg, Hamburg 2017. Beiträge zur Geschichte der Stadt Kolberg und des Kreises Kolberg-Körlin 38*], „Pommern” 3 (55), 2017, 49–50.
- Lübke Christian**
Zob. Bischof... .
- Łaciak Dagmara (red.)**
Zob. Dziegielewski Karol; Kaczyński Bartłomiej; Ślusarska Katarzyna.
- Łopuch Maria (red.)**
Zob. Pompa... .
- Łopuch Maria (red.)**
Zob. Pompa... ; DP: Twardochleb Bogdan.
- 129. Łuczak Marek**
Szczecin. Łasztownia, Międzyodrze = Lastadie, Oderbruch, Szczecin 2017, 544.
- 130. Łuczak Marek**
Utracone zabytki sakralne powiatu goleniowskiego i stargardzkiego, Szczecin 2017, 256.
- Łuczak Marek**
Zob. Przeszłość... .
- Machajewski Henryk**
Zob. Pradoliny... .
- Machałek Małgorzata**
Zob. Bałtyk... .
- Maciejewski Marcin (red.)**
Zob. Dziegielewski Karol; Kaczyński Bartłomiej; Ślusarska Katarzyna.
- Mackiewicz Maksym**
Zob. Kuczkowski Andrzej... .
- Macyra Roman (red.)**
Zob. Pieniądz... .
- 131. Majewski Marcin**
Reformacja zobrazowana, „Przegląd Uniwersytecki. Pismo Uniwersytetu Szczecińskiego” 1–3, 2017, 63–65.
[Zawiera fot. kafli ze zbiorów: Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie, Muzeum w Koszalinie].

Majewski Marcin

Zob. *Badania na...*; Bucka Karolina...; *Gemma...*; Żukowska-Łyko Justyna (rec.).

Majewski Marcin (red.)

Zob. *Badania na...*

Makowiecki Daniel

Zob. *Badania na...*

Malarczyk Dorota

Zob. Bucka Karolina...

Malec Paweł

Zob. *Drausko...*

132. Maliński Piotr

Kolekcja filokartystyczna Rafała Kubicy z Mieszkowic i jej wartość źródłowa dla badań przeszłości regionu, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 221–247.

133. Maliński Piotr

Zachodniopomorskie „ogrody pełne wraków”. Zatopione dziedzictwo przeszłości regionu, „Przegląd Uniwersytecki. Pismo Uniwersytetu Szczecińskiego” 4–6, 2017, 70–72. [Odra (rzeka), Zalew Szczeciński].

Malkiewicz Małgorzata

Zob. *Rusinowo...*

Marciniak-Kajzer Anna (red.)

Zob. Wierzbicki Jacek, *Krzemieniarstwo...*

134. Maritime

Die maritime Stadt. Hafenstädte an der Ostsee vom Mittelalter bis in die Gegenwart. Beiträge der 21. Tagung des Arbeitskreises deutscher und polnischer Kunsthistoriker und Denkmalpfleger in Gdańsk 18–21.09.2013 = Miasto nad morzem. Miasta portowe nad Bałtykiem od średniowiecza do współczesności. Materiały 21 Konferencji Grupy Roboczej Polskich i Niemieckich Historyków Sztuki i Konserwatorów Zabytków w Gdańsku 18–21.09.2013, red. T. Torbus, K.A. Wojtczak, Warszawa 2017, 542.

(Das Gemeinsame Kulturerbe = Wspólne Dziedzictwo; 10)

[Zawiera m.in.: **Herrmann Christofer**, *Frühe Backsteinkirchen der Zisterzienser zwischen Italien und der Ostsee = Wczesne ceglane kościoły cysterskie między Włochami a wybrzeżem Bałtyku*, 39–58 (Dargun, Kołbacz); **Lipińska Aleksandra**, *Fugger des Nordens? Die Bankiersfamilie Loitz als Kunstförderer und Vermittler im kulturellen Netzwerk des Nord- und Ostseegebietes = Fuggerowie Północy? Kupiecko-bankierska rodzina Loitzów jako mecenas i pośrednicy w sieci gospodarczo-kulturalnych kontaktów w obszarze Morza Północnego i Bałtyckiego*, 231–254 (Szczecin)].

135. Matejek Mateusz (oprac.)

Karl Rosenow jako „kierownik muzeum” pod polską władzą, „Darłowskie Zeszyty Muzealne” 1, 2017, 7–16.

[Tłum. opubl. wspomnień: **Rosenow Karl**, *Als „Museumsleiter” unter polnischer Herrschaft*, [w:] *Der Kreis Schlawe. Ein pommersches Heimatbuch*, Bd. 1: *Der Kreis als Ganzes*, Husum 1986, 642–648].

136. Matławski Bogdan

Dębce – 270 lat 1747–2017. Monografia wsi sołectwa Żabnica, t. 1: Dębce. Powrót do wspólnych tradycji promujących polską wieś, Gryfino 2017, 195.

137. Matuszewska Agnieszka, Gid Jacek

*Konferencja w Sułkowie, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 379–382. [Konferencja: Dziedzictwo archeologiczne terenów leśnych. Ochrona, promocja, turystyka, Sułkowo, 18.10.2016. Referaty m.in.: **Gid Jacek**, *Ochrona zabytków archeologicznych w praktyce leśnej*; **Rogalski Bartłomiej**, *Wprowadzenie do archeologii Niziny Pyrzycko-Stargardzkiej*; **Kaczmarek Maciej**, *Cmentarzyska kurhanowe z epoki brązu na Pomorzu Zachodnim*; **Matuszewska Agnieszka**, *Dolicki mikroregion megalityczny – niewykorzystany potencjał?*; **Kiarszys Grzegorz**, *Odkrywanie dziedzictwa kulturowego w lasach. Nieinwazyjne metody w służbie archeologii*; **Szydłowski Marcin**, *Archeoturystyka w służbie ochrony dziedzictwa archeologicznego*].*

138. Matuszewska Agnieszka, Nowak Elżbieta B. (rozm.)

Rondele i grobowce, „Przegląd Uniwersytecki. Pismo Uniwersytetu Szczecińskiego” 7–12, 2017, 91–94.
[Dolice, Łobez (powiat), Nowe Objezierze].

Matuszewska Agnieszka

Zob. Przybyła Bogdan; DPI: Nauka w Polsce.

Mączyńska Magdalena

Zob. *Barbarzyńskie...*

Messal Sebastian

Zob. Kowalska Anna B., *Die archäologischen... ; Między...*

139. Mieczkowski Zbigniew

Wczoraj Wöltersdorf dzisiaj Linowo. Przystanek na resztę życia. Zarys dziejów wsi, wyd. 2 poszerz., Piła 2017, 320.

140. Między

Między Jutlandią a Sambią. Truso w kontekście badań południowo-zachodniej strefy basenu Morza Bałtyckiego w okresie wikingim = Between Jutland and Sambia. Truso in the context of research in the south-west zone of the Baltic Sea basin in the Viking age, red. M.F. Jagodziński, Elbląg 2017, 298.

(Studia nad Truso; 3, 2)

[Zawiera m.in.: **Jagodziński Jakub**, *Wczesnośredniowieczne miejsca centralne. Wikińska globalizacja? = Early Medieval ports of trade. Globalization accomplished by the Vikings?*, 137–158; **Ruchhöft Fred**, *Arkona – święte miejsce w centrum zachodniego Bałtyku = Arkona – The Holy Place at the Centre of the Western Baltic Sea*, 231–248; **Jöns Hauke, Karle Martina, Kowalska Anna B., Messal Sebastian**, *Najnowsze badania wczesnośredniowiecznych miejsc handlowych w regionie zachodniego Bałtyku. Badania w Groß Strömkendorf, Rostock-Dierkow, Ralswiek i Bardach = Recent research on early medieval trading centres in the western Baltic region. The case studies of Gross Strömkendorf, Rostock-Dierkow, Ralswiek i Bardy*, 249–283].

141. Migdalski Paweł

Elżbieta Kazimierzówna w Szczecinku. Przyczynek do dziejów pamięci stosunków polsko-pomorskich w średniowieczu i ich znaczenia w Polsce Ludowej, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 5–29.

142. Migdalski Paweł

Die Rolle der Museen im Prozess der kulturgeschichtlichen Aneignung der westpommerschen Geschichte nach dem Zweiten Weltkrieg = Muzea w procesie kulturowego osvajanie przeszłości Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej, „Museumsblätter. Mitteilungen des Museumsverbandes Brandenburg” 30, 2017, 8–25.

[Konferencja: *Alte Heimat – Neue Heimat. Deutsche und polnische Museen westlich und östlich der Oder nach dem Zweiten Weltkrieg = Stara Ojczyzna – Nowa Ojczyzna. Niemieckie i polskie muzea po obu stronach Odry po II wojnie światowej*, Seelow–Kostrzyn, 06–08.10.2016]

143. Migdalski Paweł

Stupska Komisja Badań Słowiańskich 1945–1946. Przyczynek do dziejów zainteresowań ludnością rodzimą oraz słowiańską przeszłością Pomorza Zachodniego po drugiej wojnie światowej, „Przegląd Zachodniopomorski” 3, 2017, 283–298.

144. Migdalski Paweł

Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Historyczno-Kulturalnego „Terra Incognita” za rok 2016, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 323–327.

Migdalski Paweł

Zob. *Drausko...*; [Dwadzieścia...]; *Pomorze...*

145. Miodek Jan

O Szczecinie onomastycznie, [w:] *Kronika Szczecina 2016*, Szczecin 2017, 11.

146. Möller Gunnar

Eine interessante „Schatzkiste” aus dem Jahr 1318 in Stralsund. Ein Beitrag zur spätmittelalterlichen Sachkultur des norddeutschen Adels, „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 31–52.

147. Möller Gunnar

Zingel, Störtenwall und Renneboom. Die einstige Stralsunder Landwehr, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 94–107.

148. Möller Gunnar (rec.)

[*Ansorge Jörg, Rütz Torsten, Quartier 17 archäologische und bauhistorische Zeugnisse der Stralsunder Stadtgeschichte. Schwerin 2016*], „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 213–216.

149. Morawiec Jakub

Sojusz z Danią w pomorskich planach Bolesława Krzywoustego, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 199–209.

Müller Ulrich

Zob. *Bischof...*

Myślecki Bartosz

Zob. *Kuczowski Andrzej...*

Nakoinz Oliver (red.)

Zob. *Nowakowski Dominik*.

Neitmann Klaus

Zob. *Schleinert Dirk (rec.)*.

Nejbert Krzysztof

Zob. Bugaj Urszula... .

Nowak Bronisław

Zob. Pomorze... ; Wielkie... .

Nowak Elżbieta B. (rozm.)

Zob. Matuszewska Agnieszka... , Rondele... .

Nowak Kamil (red.)

Zob. Dzięgielewski Karol; Kaczyński Bartłomiej; Ślusarska Katarzyna.

150. Nowakowski Dominik

Mittelalterliche Doppelburgen in Polen. Einleitung zur Forschungsproblematik anhand ausgewählter Beispiele aus Pommern, Schlesien, Gross- und Kleinpolen, [w:] Enge Nachbarn. Doppel- und Mehrfachburgen in der Bronzezeit und im Mittelalter, Hrsg. I. Beilke-Voigt, O. Nakoinz, Berlin 2017, 247–281.

(Berlin Studies of the Ancient World; 47)

Nowicki Jan

Zob. Trzebiatów... .

151. Ober Marek

Kościół klasztorny czy staromiejska fara? Architektura kościoła św. Jana Chrzciciela w Stargardzie wobec joannickiego patronatu, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 11–35.

Ochendowska-Grzelak Barbara

Zob. Pompa... .

Ogiewa-Sejnota Monika

Zob. Badania na... .

152. Okoń Marek

Organizacja kościelna w przedreformacyjnej prepozyturze „wkrzańskiej”. Studium historyczno-osadnicze, Łuków 2017, 280 + 207 tabl.

[Na s. tyt.: *W 890 rocznicę drugiej wyprawy misyjnej św. Ottona z Bambergu, w 880-lecie wzmianki źródłowej o grodzie w Prenzlau oraz powstania diecezji pomorskiej z siedzibą w Wolińcu (potem w Kamieniu Pomorskim), 870 rocznicę krucjaty przeciwko Słowianom nadbałtyckim, 850-lecie wzmianki grodu w Pasewalku i klasztoru w Gramzow, 785 rocznicę istnienia prepozytury „wkrzańskiej” oraz 760-lecie powstania prepozytury jagowskiej*].

Olding Manfred (red.)

Zob. Torsten Fried (rec.).

Onyszczyk Tomasz

Zob. Bugaj Urszula... .

153. Osadczuk Andrzej

Badania osadów dennych akwenów śródlądowych z zastosowaniem metod hydroakustycznych, Szczecin 2017, 223.

(Rozprawy i Studia / Uniwersytet Szczeciński; 964)

[M.in.: Drawsko (jezioro), Świna (cieśnina), Zalew Szczeciński].

154. Osypińska Marta

Zwierzęta z wczesnośredniowiecznego Szczecina. Studium archeozoologiczne, „Studia nad dawną Polską” 5, 2017, 29–46.

Owczarski Piotr (red.)

Zob. Skrycki Radosław, *Południowe...*

Pałuchowski Piotr

Zob. Poland...

Pankiewicz Aleksandra (red.)

Zob. Cum...

Parczewski Michał

Zob. *Barbarzyńskie...*

Parma Christian

Zob. Poland...

Paszkwicz Borys

Zob. *Pieniądz...*

155. Pawleta Michał, Piślewska Alicja

Dzień Archeologii. Zaproszenie do archeologii, „Archeologia Żywa” 4, 2017, 484–87.
[Bobolice / Miachal Pawleta, Stobno / Marcin Dziewanowski].

Pawłowski Mieszko

Zob. *Pieniądz...*

Pączek Urszula

Zob. *Rusinowo...*

Pencarski Kacper

Zob. Breza Bogusław...

156. Petrick Fritz

Das Fürstentum Rügen – ein Landkreis in Pommern. Zur Vorgeschichte 1321–1806, „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 53–66.

157. Petzholdt Nils

Versunken in den Meeresfluten. Die Gellenkirche auf Hiddensee, „Pommern” 2 (55), 2017, 31–36.

158. Piasecki Aleksander, Pogodziński Paweł M.

Wczesnośredniowieczna ceramika naczyniowa z Wyspy Solnej w Kołobrzegu. Badania w 2014 roku, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 71–136.
[Streszcz. ang.: *Early medieval pottery vessels from Salt Island in Kolobrzeg. The excavation in 2014*].

Piasek Dariusz

Zob. Breza Bogusław...

159. *[Piąte]*

V Nadodrzańskie Spotkania z Historią 2017, red. A. Chłudziński, Pruszcz Gdański –Mieszkowice 2017, 272.

[Zawiera m.in.: **Bartłomiej Rogalski**, *Skupisko pyrzyckie w okresie wpływów rzymskich. Stan studiów i postulatory badawcze*, 11–24; **Chłudziński Andrzej**, *Nazwy miejscowe gminy Trzcińsko-Zdrój*, 25–61; **Syska Ewa**, *Najstarsze pieczęcie rady miejskiej Mieszkowic*, 63–70; **Witek Maria, Witek Waldemar**, *Zespoły folwarczne w gminie Mieszkowice. Między dworem a parkiem*, 71–100; **Sobisz Zbigniew**, *Parki folwarczne gminy Mieszkowice*, 101–110; **Wachnicki-Grymuza Daniel**, *Historia parku w Troszynie*, 111–126; **Smulski Dominik**, *Szperaczowe podróże w czasie i przestrzeni Widuchowej*, 149–156].

160. *Pieniądz*

Pieniądz i banki na Pomorzu, red. W. Garbaczewski, R. Macyra, Poznań 2017, 408.

[Konferencja: *Pieniądz...*, Poznań, 17–18.01.2013. Zawiera m.in.: **Paszkiwicz Borys**, *Wczesne mennictwo książęce Pomorza Zachodniego w świetle nowych badań*, 41–96 (dot. znalezisk denarów typu Dannenberg); **Horoszek Genowefa**, *Nieznane typy XII-wiecznych denarów zachodniopomorskich*, 97–108 (Cedynia, Kamień Pom., Kołobrzeg, Penkun, Szczecin); **Kwaśniewski Radosław**, *Mennica Bogusława X Wielkiego w Dąbiu. Przyczynek do problemu*, 109–128; **Bartkowiak Zbigniew**, *Późnośredniowieczne półfabrykaty monetarne z Koszalina*, 129–136; **Pawłowski Mieszko**, *Lokalna historia i legendy na papierowym pieniądzu zastępczym z Pomorza Zachodniego w latach 1921–1922 na przykładzie emisji z Chociwła i Ińska*, 201–216. Zawiera obiekty ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie].

161. *Piętkowski Piotr*

Chryścianizacja i budowa struktur kościelnych na Pomorzu Zachodnim do przełomu XII i XIII wieku. Zarys problemu, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 31–42.

162. *Piętkowski Piotr*

Rzeki pomorskie w świetle źródeł historycznych i archeologicznych do końca XII wieku, Wrocław 2017, 155.

Piotrowski Andrzej

Zob. *Rusinowo...* ; *Trzebiatów...* .

Piślewska Alicja

Zob. *Pawleta Michał...* .

Pławiak Klaudia

Zob. *Stań Karolina...* .

Płonka Tomasz

Zob. *Rusinowo...* .

Płonka Tomasz (red.)

Zob. *Rusinowo...* .

Pogodziński Paweł M.

Zob. *Piasecki Aleksander...* .

Polak Bogusław (red.)

Zob. *Dzieje...*

163. *Poland*

Poland national historical monuments = Polska pomniki historii, fot. Ch. Parma, Marki 2017, 464.
[Zawiera m. in.: **Skibiński Franciszek**, *Kolbacz – założenie dawnego klasztoru cystersów*, 120–125; **Paluchowski Piotr**, *Kamień Pomorski – zespół katedralny*, 164–169; **Krawczyk Katarzyna**, *Stargard – zespół kościoła pw. NMP Królowej Świata*, 170–177].

164. *Polechoński Piotr*

Sekrety Koszalina, Łódź 2017, 136.
(Poznaj Sekrety Polskich Miast)

165. *Pomerania*

Pomerania et alia. Opuscula Joachimo Zdrenka dedicata, red. J. Karczewska, M. Tureczek, Toruń 2017, 417.
[Zawiera: **Śliwiński Błażej**, *Pierwsza wyprawa Władysława Hermana na Pomorze na przełomie lat 80./90. XI wieku*, 49–69; **Bobowski Kazimierz**, *Techniczne aspekty sigillacji dokumentów średniowiecznych na przykładzie dokumentów z Pomorza Zachodniego do końca XIII wieku*, 71–76; **Rymar Edward**, *Który wologoski książę Barnim zachował gołąbkową kuchnię z okolic Mysliborza podczas międzypaństwowego spotkania w młynie (czerwiec 1448 roku)?*, 101–113; **Popielas-Szultka Barbara**, *Relacje władz miasta Koszalina z klasztorem cysterek od XIII do połowy XVI wieku*, 139–151; **Szultka Zygmunt**, *Ernest Wejher (1519–1598) z zachodniopomorskiej perspektywy*, 153–172].

166. *Pomorze*

Pomorze Wschodnie za czasów panowania Gryfitów = Ostpommern zur Zeit der Greifenherrschaft, red. L. von Zitzewitz, Szczecin 2017, 307.
(Zeszyty Kulickie = Külzer Hefte; 12)
[Konferencja: Kulice, 21–23.10.2011. Zawiera: **Werlich Ralf G.**, *Die Herrschaft der Greifen im östlichen Pommern und ihre Beziehungen zu den umliegenden Mächten*, 21–56 / streszcz. pol.: *Gryfici na wschodnim Pomorzu i ich kontakty z sąsiednimi władcami*, 57–59; **Nowak Bronisław**, *W strefie napięć między książętami pomorskimi, margrabiami brandenburskimi, zakonem rycerskim i Królestwem Polskim. Losy Słupska na przełomie XIII i XIV wieku*, 60–104; **Gahlbeck Christian**, *Die Askanier im Raum zwischen oder und Weichsel*, 108–140 / streszcz. pol.: *Askańczycy na terenach pomiędzy Odrą a Wisłą*, 140–141; **Kwiatkowski Krzysztof**, *Pomorze Zachodnie i bitwa grunwaldzka. Następstwa batalii z 1410 r. w wymiarze lokalnym. Wybrane aspekty*, 142–165; **Escher Felix**, *Das Kloster Buckow (Bukowo) in der Struktur des östlichen Pommerns im Mittelalter*, 167–182. / streszcz. pol.: *Klasztor Buckow (Bukowo) w średniowiecznej strukturze wschodniego Pomorza*, 183; **Riecke Jorg**, *Deutsch im Kreis der Sprachen zwischen Oder und Weichsel*, 184–212 / streszcz. pol.: *Język niemiecki w kręgu języków pomiędzy Odrą a Wisłą*, 212; **Wisniewski Roswitha**, *Motive der ostpommerschen Geschichte in der deutschen Literatur des 19. und 20. Jahrhunderts*, 213–224 / streszcz. pol.: *Motywy historii wschodniopomorskiej w niemieckiej literaturze XIX i XX wieku*, 224–225; **Bakuła Bogusław**, *Polska powieść historyczna w XIX–XX wieku o dziejach Pomorza Wschodniego (X–XVI wiek)*. Szkic problematyki, 226–247; **Woniak Katarzyna**, *Die polnische Nachkriegsforschung zur Geschichte West-pommerns unter besonderer Berücksichtigung der Zeit vom 12. bis zum 16. Jahrhundert*, 251–276 / streszcz. pol.: *Polska powojenna historiografia Pomorza Zachodniego ze szczególnym uwzględnieniem okresu od XII do XVI wieku*, 277; **Migdalski Paweł**, *Średniowieczne pomorze Przedodrzezańskie w świetle niemieckiej historiografii XIX i XX wieku*. Wybrane zagadnienia, 278–301].

167. **Pompa**

Pompa funebris książąt z dynastii Gryfitów, red. M. Łopuch, Szczecin 2017, 328.
[Zawiera: **Łopuch Maria**, *Funeralia pomorskich Gryfitów*, 37–35; **Kościelna Joanna**, *Nowożytny ceremoniał pogrzebowy Gryfitów (1531–1654)*, 37–71; **Borysowska Agnieszka**, *Poezja kunsztowna w drukach żałobnych dedykowanych Gryfitom*, 73–99; **Ochendowska-Grzelak Barbara**, *Sarkofagi szczecińskie*, 101–129; **Głodek Marzena**, *Sarkofagi wologowskie*, 131–165; **Głodek Marzena**, *Sarkofagi darłowskie*, 167–191; **Sujecka Anna**, *Sarkofagi słupskie*, 193–229; **Grzelak Tomasz (tłum. i oprac.)**, *Życiorys Bogustawa XIII z kazania pogrzebowego 09.04.1606 (druk ulotny)*, 233–249; **Grzelak Tomasz (tłum. i oprac.)**, *Die Personalien und Leichen-Processionen (Leichenpredigten) der Herzoge von Pommern und ihrer Angehörigen aus den Jahren 1560 bis 1663, gesammelt von Julius Freiherr von Bohlen-Bohlendorf, Ulrich Graf Behr Negedank-Semlow, Halle 1869 (druk ulotny)*, 250–267; **Ochendowska-Grzelak Barbara**, *Katalog obiektów wystawy*, 269–315].

Popielas-Szultka Barbara

Zob. Pomerania...

168. **Porada Haik T. (rec.)**

[*Dzieje Koszalina, t. 1: do 1945 roku*, red. R. Gaziński, E. Włodarczyk, Koszalin 2016], „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 217–218.

169. **Posselt Normen, Borgwardt Ronald**

Zwei frühmittelalterliche Schwerter aus dem Tollensetal bei Weltzin, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 37–51.

170. **Przeszłość**

Przeszłość odkryta. Powiat kamieński w świetle archeologii = The past uncovered Kamień county in the light of archaeology, red. E. Górkiewicz-Bucka, Szczecin 2017, 129.

(Pomorskie Zbiory Archeologiczne Muzeum Narodowego w Szczecinie; 4)

[Katalog wystawy: *Przeszłość...*, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 29.06. – 24.09.2017. Zawiera: **Kowalski Krzysztof**, *Epoka kamienia*, 13–20; **Kozłowska Dorota**, *Epoka brązu i wczesna epoka żelaza*, 27–32; **Rogalski Bartłomiej**, *Okres wpływów rzymskich i wędrówek ludów*, 37–40; **Kowalska Anna B.**, *Średniowiecze*, 43–48; **Horoszko Genowefa**, *Wczesnośredniowieczny skarb z Kamienia Pomorskiego*, 53–56; **Górkiewicz-Bucka Ewa**, *Droga zabytku do gąbłoty*, 59–64; **Łuczak Marek**, *Ewakuacja skarbcza kamieńskiego w 1945 roku*, 71–76].

171. **Porzeziński Antoni**

Cedyńskie pochówki szkieletowe w obudowach kamiennych i ich koneksje kulturowe, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 55–70.

[Streszcz. ang.: *Stone-lined inhumations from Cedyńia and their cultural connections*].

172. **Pradoliny**

Pradoliny pomorskich rzek. Kontakty kulturowe i handlowe społeczeństw w pradziejach i wczesnym średniowieczu, red. M. Fudziński, W. Świętosławski, W. Chudziak, Gdańsk 2017, 389.

[Zawiera m.in.: **Czekaj-Zastawny Agnieszka**, **Kabaciński Jacek**, **Terberger Thomas**, *Kontakty późnomезolitycznych społeczności Pomorza z rolniczymi kulturami Europy Środkowej na podstawie stanowiska w Dąbkach*, 53–70; **Bigos Marcin**, **Jankowska Dobrochna**, **Wierzbicki Jacek**, *Z badań nad wykorzystaniem dolin rzecznych północnej części Pomorza Środkowego przez społeczności epoki kamienia*, 71–82; **Rogalski Bartłomiej**,

Dolne Nadodrże w okresie wpływów rzymskich – wpływy i nurty kulturowe, 239–272; **Machajewski Henryk**, Pradolina środkowej Parsęty u schyłku starożytności i na początku wczesnego średniowiecza (II/III w. – VII/VIII w. n.e.), 273–292.; **Chudziak Wojciech**, **Siemianowska Ewelina**, Z badań nad systemem komunikacji we wczesnym średniowieczu, 293–300; **Chudziak Wojciech**, **Kaźmierczak Ryszard**, **Siemianowska Ewelina**, Wyspa w Żółtym na Jeziorze Zarańskim w okresie wczesnego średniowiecza – „brama” do Pomorza Zachodniego, 327–340].

173. Pryczkowski Eugeniusz

Pochodzenie Kaszubów w świetle badań lingwistycznych i historycznych, „Przegląd Zachodniopomorski” 3, 2017, 7–20.

174. Przybyła Bogdan

Dziedzictwo Ziemi Łobeskiej, „Przegląd Uniwersytecki. Pismo Uniwersytetu Szczecińskiego” 7–12, 2017, 84.

[Konferencja *Dziedzictwo archeologiczne Ziemi Łobeskiej czynnikiem rozwoju turystyki*, Łobez, 18.10.2017. Referaty: **Matuszewska Agnieszka**, Grobowce megalityczne jako element promocji turystycznej regionu na przykładzie wybranych stanowisk na terenie Europy; **Przybyła Bogdan**, Megalithy Ziemi Łobeskiej; **Janowski Andrzej**, Znane i nieznanne grodziska okolic Łobza; **Simiński Rafał**, Matzke Bork – niezwykle rycerz księstwa Gryfitów (ok. 1360–1426); **Chmiel-Chrzanowska Marta**, Konkurenci? – archeolodzy, ludzie i zabytki Pomorza Zachodniego; **Szydłowski Marcin**, Archeturystyka możliwa tylko w lesie? Dziedzictwo archeologiczne na drodze wielkich inwestycji. Studium pewnego przypadku?].

Ptaszyński Radosław (red.)

Zob. Iwaszkiewicz Joanna.

175. Puławski Andrzej

Zbroje książąt pomorskich z kaplicy zamkowej w Szczecinie. Próba charakterystyki w oparciu o zabytki sztuki, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 77–97.

176. Pust Alexander

Ueckermünde eine germanische Polis? Anmerkungen zur „Laciburgium”. Hypothese, „Pommern” 2 (55), 2017, 10–18.

Radaszewski Sławomir

Zob. Maliński Piotr..., *Wrak łodzi z parku...*

Ratajczak Urszula

Zob. Rusinowo...

Ratajczyk Zdzisława

Zob. *Animals...*

Rączkowski Włodzimierz

Zob. *Historia...*

Rączkowski Włodzimierz (red.)

Zob. *Historia...*

Rennwanz Joanna

Zob. *Badania...*

177. Rębkowski Marian

Badania milenijne na Pomorzu Zachodnim. Przebieg, znaczenie, skutki, „Przegląd Archeologiczny” 65, 2017, 117–132.

[Kamień Pom., Kołobrzeg, Szczecin, Wolin].

178. Rębkowski Marian, Simiński Rafał

Die Anfängen der Stadt Köslin, „Baltische Studien” 102, 2017 (2016), 7–30.

Rębkowski Marian

Zob. *Cum gratia ...*; *Bischof...*; *Gemma...*

179. Richter Martin (rec.)

[*Fritz Petrick, Die Geschichte einer Insel, Kiel–Hamburg 2017. Wissen im Norden*], „Pommern” 3 (55), 2017, 46.

[Rugia].

Riecke Jorg

Zob. *Pomorze...*

180. Rogalski Bartłomiej

Badania rozpoznawczo-weryfikacyjne na stanowisku 75 w Trzcińsku-Zdroju, pow. gryfiński (AZP 40-06/133) w 2016 roku, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 237–239.

[Streszcz. ang.: *Verification and reconnaissance survey at site 75 in Trzcińsko-Zdrój, Gryfino district (AZP 40-06/133) in 2016*].

Rogalski Bartłomiej

Zob. Matuszewska Agnieszka..., *Konferencja...*; [Piąte]...; *Pradoliny...*; *Przeszłość...*; DPI: Pomeranica.pl.

Rogalski Bartłomiej (red.)

Zob. *Barbarzyńskie...*

Romanowicz Paulina

Zob. *Badania na...*; Schoknecht Ulrich (rec.); DPI: Nauka w Polsce.

Rosenow Karl

Zob. Matejek Mateusz (oprac.).

181. Rosik Stanisław

Chryścianizacja Połabia i Pomorza (X–XII w.). Zarys procesu oraz strategii i praktyki misyjnej. Część 2, „Historia Slavorum Occidentis” 4 (15), 2017, 11–35.

Rosik Stanisław

Zob. *Bischof...*

182. Rösing Volker

„...eine denkwürdige Reliquie des frommen Wahnes unsere Vorfahren...”. *Der Rügener Opferstein bei Quolltitz*, „Pommern” 4 (55), 2017, 13–19.

183. Rösing Volker

Die Rügen-Karte des Friedrich von Hagenow, „Pommern” 1 (55), 2017, 36–39.

184. [Röttinger Dirk?]

Brunnen ausgegraben – 2000 Jahre alte Hausteile gefunden, „Archäologie in Deutschland” 1 (33), 2017.
[Greifswald-Koitenhagen].

Różański Artur (red.)

Zob. *Gemma...* ; Kola Andrzej.

Ruchhöft Fred

Zob. *Animals...* ; *Bischof...* ; *Między...*

Ruchhöft Fred (red.)

Zob. *Bischof...*

Rudnicki Marcin

Zob. *Barbarzyńskie...*

Rusakiewicz Monika

Polacy i Pomorzanie w świetle przekazu Augustyna ze Stargardu, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 169–179.

Rusakiewicz Monika

Założenie biskupstwa pomorskiego według Augustyna ze Stargardu, „Przegląd Zachodniopomorski” 1, 2017, 21–33.

187. Rusinowo

Rusinowo. The symbolic culture of foragers in the late palaeolithic and the early mesolithic, ed. T. Płonka, K. Kowalski, Wrocław 2017, 200.

[Zawiera: **Płonka Tomasz, Kowalski Krzysztof**, *Introduction*, 7–9; **Płonka Tomasz, Kowalski Krzysztof**, *Circumstances of the discovery and the search for the deposition context of the ornamented antler artefact*, 11–16; **Piotrowski Andrzej, Krzywińska Jarmila, Sydor Paweł, Pączek Urszula, Cedro Bernard**, *Site stratigraphy and palaeogeography*, 19–31; **Malkiewicz Małgorzata**, *The vegetation in the light of palynological studies*, 33–41; **Stefaniak Krzysztof, Ratajczak Urszula, Ciombor Magdalena**, *Studies on a raw material. The Eurasian elk in Central Europe at the end of the Pleistocene*, 43–50; **Diakowski Marcin, Kufel-Diakowska Bernadeta**, *Manufacturing techniques and use*, 53–70; **Diakowski Marcin, Płonka Tomasz**, *Execution of the ornament*, 71–116; **Trąbska Joanna, Weselucha-Birczyńska Aleksandra, Trybalska Barbara, Gawel Adam**, *The surface of the artefact*, 119–146; **Trąbska Joanna, Trybalska Barbara**, *The residue filling the lines of the ornament*, 147–161; **Płonka Tomasz, Kowalski Krzysztof**, *Symbolic artefacts in the Late Palaeolithic and the early Mesolithic in Northern and Central Europe*, 163–181; **Płonka Tomasz, Kowalski Krzysztof**, *Closing remarks*, 183–186].

Rütz Torsten

Zob. Möller Gunnar (rec.).

188. Rymar Edward

Dalsze wybrane rody rycerskie ziemi chojeńskiej, mieszkowickiej i trzczyńskiej w średniowieczu, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 81–104.

189. Rymar Edward

Ród von Steglitz (Szczygliczów?) w ziemi stargardzkiej i w Nowej Marchii w średniowieczu, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 37–55.

Rymar Edward

Zob.: *Civitas...*; *Drawsko...*; *Historyczna...*; *Pomerania...*

190. Rymar Edward (rec.)

Nowość o średniowiecznym Zielinie, „Rocznik Chojeński” 9, 2017, 319–321.

[Dot.: *Repertorium Poenitentiarie Germanicum. Verzeichnis der in den Supplikenregistern der Pönitentiarie vorkommenden Personen, Kirchen und Orte des Deutschen Reiches*, Bd. 8: *Alexander VI. 1492–150*, Bearb. Schmugge Ludwig [et al.], Berlin-Boston 2012].

Rypniewska Krystyna

Zob. *Historia...*

191. Saalow Lars

Völschow. Eine siedlungsgeschichtliche Studie zur jüngeren vorrömischen Eisenzeit und römischen Kaiserzeit in Mecklenburg-Vorpommern, Schwerin 2017, 276 + 99 tabl.

(Beiträge zur Ur- und Frühgeschichte Mecklenburg-Vorpommerns; 52)

192. Schäfer Heiko

Ein Kachelfund mit Importen aus der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts vom Anklamer Pferdemarkt, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 146–152.

193. Schäfer Heiko

Pommersche und brandenburgische Denare aus Ramin und Rossow, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 80–83.

194. Schirren C. Michael

Keine Ente! Ein Askos-Gefäß aus der Töllense, „Archäologie in Deutschland” 2 (33), 2017, 44–45.

[Klempenow].

195. Schirren C. Michael

Keine Ente! Ein neolithischer Askos aus der Töllense bei Klempenow, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte, „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern” 24, 2017, 5–10.

196. Schirren C. Michael, Schmidt Jens P.

Die Bronzezeit unter der Spule. Ausgewählte Detektorfunde des Jahres 2014 aus dem Landkreis Vorpommern-Rügen, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern” 63, 2015 (2017), 7–35.

197. Schleinert Dirk

Der Stadtbrand von 1553. Eine bislang unbeachtete Katastrophe der Loitzer Geschichte, „Pommern” 3 (55), 2017, 12–13.

198. Schleinert Dirk (rec.)

„Fazit. Rezensent hat den Sammelband mit grossem Gewinn gelesen”, „Baltische Studien”, NF 102 (2016), 2017, 221–224.

[Dot.: **Neitmann Klaus**, *Landesherr, Adel und Städte in der mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Neumark*, Berlin 2015. Bibliothek der Brandenburgischen und Preussischen Geschichte; 14]

199. Schleinert Dirk (rec.)

[*Mecklenburgisches Klosterbuch. Handbuch der Handbuch der Klöster, Stifte und Kommenden (10. – 16. Jahrhundert)*, Bd. 1, 2, Rostock 2016], „Pommern” 3 (55), 2017, 48–49.

200. Schmidt Beatrix

Blutiges Gold. Macht und Gewalt in der Bronzezeit. Begleitheft zur Sonderausstellung des Landesamtes für Kultur und Denkmalpflege Mecklenburg-Vorpommern, Landesarchäologie, Schwerin 2017, 44.

[*Blutiges...*, Archäologisches Freilichtmuseum, Gross Raden, 6.10.2017–10.09.2018].

201. Schmidt Jens P.

Ein völkerwanderungszeitliches Grab mit dem Fragment einer silbernen Ortbandzwinge aus Sassen, Lkr. Vorpommern-Greifswald, „Bodendenkmalpflege in Mecklenburg-Vorpommern“ 63, 2015 (2017), 37–51.

Schmidt Jens P.

Zob. Schirren C. Michael... , *Die Bronzezeit...* .

Schmugge Ludwig

Zob. Rymar Edward (rec.).

202. Schoknecht Ulrich (rec.)

[*Romanowicz Paulina, Zabawa w średniowiecznym mieście. Studium archeologiczne z miast południowego Bałtyku, Szczecin 2016*], „Archäologische Berichte aus Mecklenburg-Vorpommern“ 24, 2017, 198.

203. Schroeder Karl H.

Versuch der Lokalisierung des ehemals vorhandenen Worbels mit den darauf befindlichen Gebäuden der Burg und dem Schloss beim Dorf Alt-Schlawe an der Wipper, „Pommern“ 2 (55), 2017, 28–30.

[Sławsko].

Schnurbein Rüdiger von (red.)

Zob. Biermann Felix..., *Wiederverwendung...* .

Schuster Jan

Zob. *Barbarzyńskie...* .

Siemianowska Ewelina

Zob. *Pradoliny...* .

Sikorski Andrzej

Zob. *Badania na...* .

204. Simiński Rafał

Pommersche Gesandte und Unterhändler in den diplomatischen Beziehungen des Herzogtums Pommern-Stolp mit dem Deutschen Orden in Preussen in den Jahren 1395–1426, [w:] *Akteure mittelalterlicher Aussenpolitik. Das Beispiel Ostmitteleuropas*, Hrsg. S. Flemmig, N. Kersken, Marburg 2017, 69–91.

(Tagungen zur Ostmitteleuropaforschung; 35)

[Konferencja: *Akteure...* , Marburg, 14–15.11.2014].

205. Simiński Rafał

Z badań nad polityką zagraniczną księcia wołogoskiego Wacława IV (1309–1326), „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 211–229.

Simiński Rafał

Zob. Przybyła Bogdan; Rębkowski Marian... ; *Die Anfängen...* .

Skibiński Franciszek

Zob. *Poland...* .

206. Skrycki Radosław

Południowe wybrzeże Bałtyku w kartografii nowożytnej – XV–XVIII wiek, [w:] *Leksykon żeglarstwa i sportów wodnych Pomorza Zachodniego*, t. 1, red. P. Owczarski, Szczecin 2017, 599–629.

Skrycki Radosław

Zob.: *Civitas...* ; [*Dwadzieścia...*].

Skrycki Radosław (red.)

Zob.: *Civitas...* .

207. Skrzypek Ignacy

Dzieje dawnego Muzeum Regionalnego (Heimatemuseum) w Gryfnie (Greifenhagen) na Pomorzu Zachodnim, „Nasze Pomorze” 18, 2017 (2016), 19–28.

Skrzypek Ignacy

Zob. Breza Bogusław... ; *Historia...* ; *Trzebiatów...* .

Skrzypiec Krzysztof

Zob. *Historia...* .

208. Skurzyński Piotr

Zamki Kaszub i Pomorza Środkowego, Gdynia 2017, 195.

Słowiński Sławomir

Zob. Kowalczyk-Heyman Elżbieta; DPI: Pomeranica.pl.

Smulski Dominik

Zob. [*Piąte*]... .

Sobisz Zbigniew

Zob. [*Piąte*]... ; *Trzebiatów...* .

Sroka Jan (red.)

Zob. *Historia...* .

209. Stań Karolina, Pławiak Klaudia

Sprawozdanie z działalności Dział Archeologii w roku 2016 [Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Stargardzie], „Stargardia” 11, 2017 (2016), 153–168.

Stań Karolina

Zob. *Badania na...* ; *Bucka Karolina...* .

Stań Karolina (red.)

Zob. *Badania na...* .

210. Steen-Jensen Jorgen

The piefort of Eric of Pomerania, the first Danish medieval gold coin, [w:] *Nummi et humanitas. Studia ofiarowane profesorowi Stanisławowi Suchodolskiemu w 80 rocznicę urodzin*, [red. M. Bogucki, W. Garbaczewski, G. Śnieżko], Warszawa 2017, 559–572.

Stefaniak Krzysztof

Zob. *Rusinowo*...

211. Stoebbe August

Augusta Stoebbe „*Geschichte der Stadtgemeinde Schlawe*”, czyli „*Kronika gminy miejskiej w Sławnie*”, oprac. i red. J. Chojecka, Sławno 2017, 668.

Stolpiak Barbara

Zob. *Gemma*...

Stümpel Harald

Zob. *Erkul Ercan*...

212. Suchodolski Stanisław

Inwentaryzacja wczesnośredniowiecznych znalezisk pieniądza kruszcowego w Polsce, „*Przegląd Archeologiczny*” 65, 2017, 53–68
[Zawiera obiekty ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie. M.in.: Rybice].

Suchodolski Stanisław

Zob. *Bogucki Mateusz*...

Suchy Jakub (red.)

Zob. *Iwaszkiewicz Joanna*.

213. Sujecka Anna

Zbiory ewangelickiej sztuki kościelnej w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, „*Słupia*” 31, 2017, 473–482.

Sujecka Anna

Zob. *Pompa*... ; *Wielkie*...

214. Sukiennicka Izabela

Civitas et urbs Stetinum. Karty z dziejów północnej części miasta. Wystawa czasowa [Muzeum Narodowego w Szczecinie, 26.03. – 04.10.2015], „*Materiały Zachodniopomorskie*” NS 13, 2017 (2016), 361–366.

215. Sukiennicka Izabela

Skarb z Moltowa, „*Materiały Zachodniopomorskie*” NS 13, 2017 (2016), 375–377.
[Prezentacja wybranych obiektów ze zbiorów Muzeum Narodowego w Szczecinie: Europejska Noc Muzeów, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 21.05.2016].

216. Sukiennicka Izabela

Wędrówki archeologiczne po ziemi łobeskiej. Wystawa czasowa [Muzeum Narodowego w Szczecinie, 19.11.2015 – 15.02.2016], „*Materiały Zachodniopomorskie*” NS 13, 2017 (2016), 367–370.

Sydor Paweł

Zob. *Rusinowo...* .

Syska Ewa

Zob. *Drawsko...* ; [Piąte]...

217. Szczepanik Paweł

Między rzeką a zamkiem. Parcela przy ulicy Podzamcze w Bytowie w świetle najnowszych badań archeologicznych, „Nasze Pomorze” 18, 2017 (2016), 97–111.

218. Szczurek Tadeusz

Późnośredniowieczne skarby monet z pogranicza Królestwa Polskiego, Śląska i Brandenburgii (Toporów, Strzelce Krajeńskie, Goraj, Międzyrzecz, Kunowice, Gorzów Wielkopolski), Gorzów Wielkopolski 2017, 272.

[Zawiera m.in.: Rozdział II, *Skarb denarów zachodniopomorskich (Vinkenaugen) i groszy praskich ze Strzelce Krajeńskich (około 1400 r.)*, 51–119; Supplement I, *Znalezisko groszy praskich Władawa IV (1378–1419) z Recza lub okolic pow. choszczeńskim*, 247–249; Supplement II, *Skarb denarów zachodniopomorskich (Vinkenaugen) z Recza, pow. choszczeński*, 252–254].

Szeremeta Mateusz

Zob. *Badania na...* ; Bucka Karolina...

Szewczyk Danuta

Zob. *Dzieje...* .

Szramowski Wojciech

Zob. Biedrzycki Adam...

Szultka Zygmunt

Zob. *Pomerania...* .

Szydłowski Marcin

Zob. Matuszewska Agnieszka..., *Konferencja...*; Przybyła Bogdan.

219. Szykowny Piotr

Niewiasta w słońce obleczona i księżyc pod jej stopami, „Przegląd Numizmatyczny” 1 (96), 2017, 8.

[Dot. monet Bogusława X].

220. Szymczyk Magdalena

Vom Heimatmuseum zum Museum der Soldiner Seenplatte. Kontinuität und Entwicklung des Museumswesens in Soldin/Mysłibórz in den Jahren 1928–2016 = Od Heimatmuseum do Muzeum Pojezierza Mysłiborskiego. Kontynuacja i rozwój muzealnictwa w Mysłiborzu 1928–2016, „Museumsblätter. Mitteilungen des Museumsverbandes Brandenburg” 30, 2017, 44–54. [Konferencja: *Alte Heimat – Neue Heimat. Deutsche und polnische Museen westlich und östlich der Oder nach dem Zweiten Weltkrieg = Stara Ojczyzna – Nowa Ojczyzna. Niemieckie i polskie muzea po obu stronach Odry po II wojnie światowej*, Seelow–Kostrzyn, 06–08.10.2016].

Szymczyk Magdalena

Zob. *Civitas*...

Szymczyk Magdalena (red.)

Zob.: *Civitas*...

Śliwiński Błażej

Zob. *Pomerania*...

221. Ślusarska Katarzyna

Schytek epoki brązu i początek epoki żelaza na Pobrzeżu Szczecińskim, [w:] Ziemie polskie i ich sąsiedzi w czasach pól popielnicowych. Księga abstraktów z konferencji, Wrocław 20–22.09.2017, red. D. Łaciak, M. Maciejewski, K. Nowak, Wrocław 2017, 13.

Śnieżko Grzegorz

Zob. *Badania na*... ; Bucka Karolina...

Śnieżko Grzegorz (red.)

Zob. Steen-Jensen Jorgen.

Świercz Teresa

Zob. *Gemma*...

Świętosławski Witold (red.)

Zob. *Pradoliny*...

Talarczyk Andrzej (red.)

Zob. *Historyczna*...

Terberger Thomas

Zob. *Pradoliny*...

222. Torbus Tomasz

Zurück ins Reich der Piasten und Jagiellonen. Die Wiederbelebung der polnischen Epochen beim Wiederaufbau der „Wiedergewonnenen Gebiete“ in Polen nach dem Zweiten Weltkrieg. Architektonische Rekonstruktion und Nationenbildung vom 19. Jahrhundert bis heute, [w:] Geschichte bauen. Architektonische Rekonstruktion und Nationenbildung vom 19. Jahrhundert bis heute, Hrsg. A. Bartetzky, Köln [et al.] 2017, 234–271. [M.in.: Szczecin].

Torbus Tomasz (red.)

Zob. *Die maritime*...

Trąbska Joanna

Zob. *Rusinowo*...

Trybalska Barbara

Zob. *Rusinowo*...

223. *Trzebiatów*

Trzebiatów – spotkania pomorskie 2016, red. J. Kochanowska, Gdynia 2017, 288.
[Zawiera: **Janowski Andrzej**, *Początki Płotów w świetle nowych badań archeologicznych*, 11–23; **Dworaczyk Marek**, *Badania archeologiczne na terenie kwartału śródmiejskiego w Białogardzie*, 25–35; **Piotrowski Andrzej**, *Warunki geologiczne salin kołobrzeskich*, 37–41; **Skrzypek Ignacy**, *Odkrycie ujęcia solankowego w Kołobrzegu w 1967 roku*, 43–55; **Bartczak Anna**, *Historyczne cmentarze gminy Trzebiatów*, 57–75; **Nowicki Jan**, *Kamp–Rogowo. Zachowane elementy historycznej zabudowy militarnej*, 77–87; **Gwiazdowska Ewa**, *David Gilly i budownictwo na Pomorzu*, 115–135; **Witek Maria**, **Witek Waldemar**, *Kościoty ryglowe powiatu gryfickiego*, 137–155.; **Sobisz Zbigniew**, **Witek Maria**, **Witek Waldemar**, *Flora naczyniowa kapliczek i krzyży powiatu gryfickiego*, 169–189].

Tureczek Marceli (red.)

Zob. *Pomerania*...

224. *Uciechowska-Gawron Anna (rec.)*

[*Trzebiatów – spotkania pomorskie 2014*, red. J. Kochanowska, *Trzebiatów 2015*], „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 267–268.

225. *Urbańska Marta A.*

Architektura tła a odbudowa kwartału staromiejskiego w Stargardzie. Konserwacja i nowa architektura w kontekście kulturowym miasta = Background architecture versus reconstruction of the old town quarter in Stargard. Conservation and new architecture in the cultural context of the town, „Wiadomości Konserwatorskie” 52, 2017, 86–95.

226. *Urbanowicz Krzysztof*

Koszalin – historie mało znane, wyd. 2 poszerz., Koszalin–Warszawa 2017, 382.

Wachnicki-Grymuza Daniel

Zob. [*Piąte*]...

227. *Walkiewicz Leszek*

Kronika ważniejszych wydarzeń związanych z władcą Skandynawii i Pomorza Erykiem Pomorskim / Pieniądz zastępczy miast i gmin powiatu Sławińskiego i Koszalina / Ozdobny trzewik pochwy miecza z Darłowa, „Darłowskie Zeszyty Naukowe” 12, 2017, 9–35 / 99–101 / 103–105.

Wasilewski Krzysztof (red.)

Zob. [*Dwadzieścia*]...

Weiss David (red.)

Zob. Baur Kilian.

228. *Wejman Grzegorz*

Początki Pomorskich Katedr, „Colloquia Theologica Ottoniana” 1, 2017, 147–174.
[Kamień Pom., Kołobrzeg, Koszalin, Szczecin, Wolin].

Werlich Ralf G.

Zob. *Pomorze*...

Wernicke Horst (red.)

Zob. Birli Sonja; Kardasz Cezary (rec.).

Wesółucha-Birczyńska Aleksandra

Zob. *Rusinowo...*

Wieciński Piotr

Zob. Bugaj Urszula...

Wieczorowski Tadeusz

Zob. DPI: Pomeranica.pl.

229. Wielkie...

Wielkie Pomorze. Społeczności i narody. Praca monograficzna, red. D. Kalinowski, A. Kuik-Kalinowska, Gdańsk-Słupsk, 2017, 418.

[Zawiera m.in.: **Foltyń Rafał**, *Wieleci – dawna słowiańska potęga odrzańsko-bałtycka*, 13–33; **Ehrich Christoph**, *Ethnische und kulturelle Vielfalt Pommerns in der Geschichtserzählung von Bugenhagens Pomerania = Różnorodność etniczna i kulturowa Pomorza w kronice historycznej Johannes Bugenhagens „Pomerania”*, 129–142; **Sujecka Anna**, *Zbiory sztuki protestanckiej w Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku i ich powojenna recepcja*, 179–195; **Nowak Bronisław**, *Rody pomorskie i ich tożsamościowe wybory*, 255–292; **Chłudziński Andrzej**, *Obce nazwy geograficzne na Pomorzu*, 347–375].

230. Wierzbicki Jacek

Grobowce megalityczne w dorzeczu Łupawy, [w:] *Dziedzictwo archeologiczne doliny Łupawy. Pomiędzy ochroną a promocją*, Gdynia 2017, 25–41.

231. Wierzbicki Jacek

Krzemieniarstwo społeczności grupy łupawskiej kultury pucharów lejkowatych. Niezakończony problem badawczy, [w:] *Nie tylko krzemienie. Studia ofiarowane prof. Lucynie Domańskiej w 45-lecie pracy naukowo-dydaktycznej i w 70. rocznicę urodzin*, red. A. Marciniak-Kajzer [et al.], Łódź 2017, 189–197.

Wierzbicki Jacek

Zob. *Gemma...*; *Pradoliny...*

Wiktorzak Tomasz

Zob. Kuczkowski Andrzej...

Wilczek Josef (red.)

Zob. Harasim Przemysław.

Wilgocki Eugeniusz

Zob. DPI: Pomeranica.pl.

Wisniewski Roswitha

Zob. *Pomorze...*

Witek Maria, Witek Waldemar

Zob. [Piąte]...; *Trzebiatów...*

Włodarczak Piotr (red.)

Zob. Bugaj Urszula; *Czekaj-Zastawny Agnieszka...*; *Porada Haik T. (rec.)*.

Włodarczyk Edward

Zob. *Atlas...*

Włodarczyk Edward (red.)

Zob. *Historyczna...*

232. Wojciechowska Iwona

Pierwsze znalezisko fragmentu naczynia kamionkowego „grupy Falkego” ze Stargardu, „Materiały Zachodniopomorskie” NS 13, 2017 (2016), 253–258.

[Streszcz. ang.: *The first find of the fragment of “the Falke Group” stoneware vessel in Stargard*].

233. Wojciechowska Iwona

Trzebielska kamionka odkryta w Stargardzie na części kwartału XXVIII Starego Miasta, „Stargardia” 11, 2017 (2016), 99–129.

Wojciechowska Iwona

Zob. *Bucka Karolina...*

Wojtczak Katarzyna A. (red.)

Zob. *Die maritime...*

234. Wołucki Jan

Eryk Pomorski z łaski Boga i z woli Margrete... , Gdańsk 2017, 248.

Woniak Katarzyna

Zob. *Pomorze...*

235. Wybranowski Dariusz

Jeszcze raz o taktyce wojen pomorskich Bolesława Krzywoustego oraz okolicznościach ich finału, „Przegląd Zachodniopomorski” 2, 2017, 67–111.

236. Wywrot-Wyszkowska Beata, Janowski Andrzej

Mieszkański pas naddługi z późnośredniowiecznego Kołobrzegu, „Kwartalnik Historii Kultury Materialnej” 2 (65), 2017, 209–219.

237. Zalewski Tomasz

Wrota czasu – średniowieczny Moryń, „Zeszyty Siemczyńsko-Henrykowskie” 10, 2017, 193–199.

238. Zenkner Jan, Kociuba Jarosław, Jeż Szymon

Stargard – praktyczny przewodnik turystyczny, wyd. 3 poszerz. i popr., Szczecin 2017.

Zielińska Danuta

Zob. *Kostkiewicz-Górska Grażyna...*

239. Zimmermann Christiane, Jöns Hauke

*Cultural Contacts between the Western Baltic, the North Sea Region and Scandinavia. Attributing runic finds to runic traditions and corpora of the Early Viking Age, [w:] *Frisians and their North Sea neighbours. From the fifth century to the Viking age*, Hrsg. J. Hines, N. Ijssennagger, Woodbridge 2017, 243–272.*

Zitzewitz Lisaweta von (red.)

Zob. *Pomorze...*

Zyśko Andrzej

Zob. *Badania na...*

Żak Jan

Zob. Janowski Andrzej, *Chronology...*

240. Żukowska-Łyko Justyna (rec.)

[*Majewski Marcin*, *Renesansowe kafle zachodniopomorskie. Studium z historii ogrzewania wnętrz mieszkalnych*, Stargard–Szczecin 2015], „Przegląd Zachodniopomorski” 1, 2017, 157–159.

Doniesienia z wybranych portali internetowych (DPI)

Pomeranica.pl. Encyklopedia Pomorza Zachodniego [on-line]. Dostęp [11.10.2017]: <http://www.pomeranica.pl/>

Bartczak Anna

241. *Cmentarz przykościelny (Bieczyno)*.

Frankowska-Makała Monika

242. *Kielich księcia Barnima IX (XI)*. [Sarbia, Szczecin].

243. *Klejnoty i fragmenty ubioru księcia Filipa II (1573–1618)*. [Szczecin].

244. *Klejnoty i fragmenty ubioru księcia Franciszka I (1577–1620)*. [Szczecin].

245. *Klejnoty i stroje książąt pomorskich z krypty szczecińskiego zamku*.

246. *Krzyżyk księżnej Erdmuty*. [Słupsk, Szczecin].

247. *Pierścień z Pęczyna*. [Pęczyno, Szczecin].

248. *Skarb z Podzamcza*. [Szczecin].

249. *Strój księcia Barnima X (XII) (1549–1603) lub księcia Kazimierza VII (IX) (1557–1605)*. [Szczecin].

250. *Strój księcia Ulryka I (1589–1622)*. [Szczecin].

Gwiazdowska Ewa

251. *Widoki Szczecina Abrahama Jansza Begeijna*.

252. *Widoki Szczecina Friedricha Ludwiga Kirchhoffa*.

253. *Widoki Szczecina Roberta Geisslera*.

Horoszko Genowefa

254. *Guldeny pomorskie*.

255. *Mennictwo biskupów kamińskich*.

256. *Mennictwo miejskie na Pomorzu Zachodnim*.

257. *Mennictwo na Pomorzu Brandenburskim*.

258. *Mennictwo na Pomorzu Szwedzkim*.

259. *Mennictwo Stralsundu*.

260. *Pieniądz na Pomorzu Zachodnim*.

261. *Pieniądz zastępczy na Pomorzu Zachodnim*.

262. *Początki mennictwa na Pomorzu Zachodnim*.

263. *Talary pomorskie*.

Kowalska Anna B.

- 264. *Eugeniusz Cnotliwy (1932–)*.
- 265. *Figurka konika z drewna*. [Szczecin, Wolin].
- 266. *Łódź szczecińska*.
- 267. *Tadeusz Wieczorowski (1904–1970)*.

Krasnodębska Kinga

- 268. *Antaba z kolegiaty w Kołobrzegu*.
- 269. *Antaba z kościoła Mariackiego w Szczecinie*.
- 270. *Figura św. Ottona z Bambergu (Szczecin)*.
- 271. *Kolekcja sztuki średniowiecznej Pomorza Zachodniego*.
- 272. *Ołtarz Jakuba Apostoła z Kołobrzegu*.
- 273. *Ołtarz z Ueckermünde*.
- 274. *Pasja Chociwelska*.
- 275. *Płyta fundacyjna z portretem Filipa I z zamku w Ueckermünde*.
- 276. *Płyta z kamienicy Loitzów w Szczecinie*.
- 277. *Płyta z portretami księcia Barnima IX (XI) i jego żony Anny Brunszwicko-Lüneburskiej z Kolbacza*.
- 278. *Poliptyk stargardzki*.
- 279. *Warsztat Mistrza Pasji Chociwelskiej*.
- 280. *Zespół kapiteli z Kolbacza*.

Rogalski Bartłomiej

- 281. *Groby książęce z Lubieszewa*.
- 282. *Złote brakteaty z Suchania*.

Słowiński Sławomir

- 283. *Eugeniusz Wilgocki (1952–2004)*.
- 284. *Forma do opłatków z Bialogardu*.
- 285. *Misa z Nowego Objezierza*.
- 286. *Nóż z rękąjścią antropomorficzną ze Szczecina*.
- 287. *Wczesnośredniowieczna tarcza ze Szczecina*.

Nauka w Polsce. Serwis PAP poświęcony polskiej nauce [on-line]. Dostęp [24.09.2018]: <http://naukawpolsce.pap.pl>

288. 04.07.2017

Szczecin – najdawniejsze zabytki powiatu kamieńskiego na wystawie. [Rozmowa PAP z Ewą Górkiewicz-Bucką, Muzeum Narodowe w Szczecinie. Dot. wystawy: *Przeszłość odkryta. Powiat kamieński w świetle archeologii*, Muzeum Narodowe w Szczecinie, 29.06. – 24.09.2017].

289. 29.10.2017

Ponad pół tysiąca głównie germańskich zabytków na wystawie w Szczecinie. [Rozmowa PAP z prof. Aleksandrem Bursche, kier. proj. bad. Narodowego Centrum Nauki – Maestro „Okres Wędrówek w dorzeczu Odry i Wisły”. Dot. wystawy: *Barbarzyńskie tsunami. Okres Wędrówek Ludów w dorzeczu Odry i Wisły*, Muzeum Narodowe w Szczecinie – Muzeum Tradycji Regionalnych, Szczecin, 31.10.2017 – 07.01.2018].

290. 08.11.2017

Zachodniopomorskie – pozostałości potężnej świątyni sprzed 7 tys. lat. [Rozmowa PAP z dr Agnieszką Matuszewską, Katedra Archeologii Uniwersytetu Szczecińskiego. Nowe Objezierze].

291. 20.11.2017

Archeolog – dzieci bawią się dziś tak samo, jak w średniowieczu.

[Rozmowa PAP z dr Pauliną Romanowicz dot. publ.: *Zabawa w średniowiecznym mieście. Studium archeologiczne z miast południowego Bałtyku*, Szczecin 2016].

Doniesienia prasowe (DP)

292. (bar)

Wyspa Świętych Koni. Raj dla archeologów i poszukiwaczy skarbów, „Kurier Szczeciński” 166, 2017, 10.

[Zarańsko (jezioro)].

293. Białecki Tadeusz, Dowłasz Grzegorz (rozm.)

Czy powstanie replika dawnego grodu?, „Kurier Szczeciński” 4, 2017, 18.

294. Białecki Tadeusz, Dowłasz Grzegorz (rozm.)

Szczecin bronił się długo. Śladami słowiańskiej przeszłości. Rozmowa z prof. Tadeuszem Białeckim, historykiem, redaktorem naczelnym „Encyklopedii Szczecina” i „Kroniki historycznej miasta Szczecina”, „Kurier Szczeciński” 83, 2017, 10.

295. Białecki Tadeusz, Dowłasz Grzegorz (rozm.)

Wągrowie od Lubeki po Oldenburg. Śladami słowiańskiej przeszłości, „Kurier Szczeciński” 189, 2017, 17.

296. Biedroń Robert

Historia prawdę nam powie?, „Raport Słupski” 2017, 10.

[Słupsk – Stary Rynek].

297. Gładysiak Łukasz

Karścino (Kerstin) – mała wieś z wielką historią w tle, „Głos Szczeciński” 124, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 11.

298. Gładysiak Łukasz

Rozbójnicy herbu Manteuffel i dawna warownia Kiełpin, „Głos Szczeciński” 147, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 8.

299. (gra)

Co kryła ziemia. Archeologiczne znaleziska opisane, „Kurier Szczeciński” 13, 2017, 7.

[Stargard].

300. (gra)

Wjątkowe odkrycia. Pamiątki z pielgrzymek i ślady produkcji obuwia, „Kurier Szczeciński” 180, 2017, 8.

[Stargard].

301. Hilarecki Grzegorz

Badania wypuściły dzina z butelki. Stary Rynek musi być już nowy, „Głos Pomorza” 223, dod. „Słupsk+”, 2017, 4–5.

[Słupsk – Stary Rynek].

302. Hilarecki Grzegorz

Zakończyły się prace archeologiczne w średniowiecznym centrum miasta, „Nasze Miasto” 85, 2017, 4.
[Słupsk – Stary Rynek].

303. Jarząb Wojciech

Płotowskie spotkanie z Wedłami i Ostenami, „Gryfickie Echa” 14, 2017, 4.
[II Międzynarodowa Konferencja Historyczna – Od Wedłów do Ostenów, Płoty, 30.03.2017].

304. Jaszczyński Marek

Łasztownia – jej nazwa wzięła się po prostu od lasztu, „Głos Szczeciński” 74, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 4.

305. Jaszczyński Marek

Odebrali skarb sprzed 2800 lat, „Głos Szczeciński” 166, 2017, 3.
[Miastko].

306. Jurszewicz Dana

Historia to nie tylko archeologia, „Miasto” 1, 2017, 14.
[Dot.: Muzeum w Koszalinie].

307. Kraśnicki Andrzej Jr.

Dziwna historia z wielkim skarbem, „Gazeta Wyborcza”, 166, dod. „Poznań,” 2017, 8.
[Miastko].

308. Krężelewska Joanna

Dyrektor Muzeum o akcji policji – „groteskowa manifestacja siły”, „Głos Koszaliński” 170, 2017, 3.
[Biały Bór, Koszalin].

309. Krężelewska Joanna

Zagadka skarbu, „Głos Koszaliński” 172, 2017, 3.
[Biały Bór, Koszalin].

310. Kubera Marcin

Podwodna historia. Nurkowie szukają śladów przeszłości, „Kurier Szczeciński” 38, 2017, 14.

311. Krause Wiesław

Bielice – wieś domenalna, „Gazeta Goleniowska” 20, 2017, 18–19.

312. Kw.

Rozkopali i co dalej, „Kurier Słupski. Gazeta Pomorza” 12, 2017, 8–9.
[Słupsk – Stary Rynek].

313. (m)

Unikatowe skarby kultury łużyckiej. Trwa ustalenie pochodzenia znalezisk, „Kurier Szczeciński” 143, 2017, 3.
[Biały Bór, Miastko].

314. Marczak Ewa

Niezwykła podróż w czasie, „Miasto” 31, 2017, 8.
[Biały Bór, Koszalin].

315. Marczak Ewa

To naprawdę jest skarb, „Miasto” 30, 2017, 8.
[Biały Bór, Koszalin].

316. Marecki Zbigniew

Duże kamienie z ludzką tajemnicą, której na pewno już nie poznamy, „Głos Szczeciński” 93, dod. „Magazyn”, 2017, 10.
[Łupawa (okręg)] .

317. Migdalski Paweł

Co nam zostało po Słowianach? Na słowiańskim zagonie, „Kurier Szczeciński” 14, 2017, 12.

318. Molenda Jarosław

Tajemnica relikwiarza św. Korduli. Historia wojenna, „Ale Historia. Tygodnik Historyczny” 13, 2017, 6–7.
[Benice, Kamień Pom.].

319. Nagórski Rafał

Grobowce sprzed 5 tysięcy lat, „Głos Szczeciński” 302, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 8.
[Borkowo].

320. Polechoński Piotr

Daleko poza mury miejskie, czyli jak rozwijał się Koszalin, „Głos Koszaliński” 24, dod. „Głos ma Historia” 2017, 14.

321. Polechoński Piotr

Dawny Koszalin odkrywa sekrety, „Głos Koszaliński” 167, 2017, 3.

322. Polechoński Piotr

Komtur Konrad Wallenrod u bram!, „Głos Szczeciński” 124, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 2.
[Koszalin – Fortyfikacja XIV w.].

323. Polechoński Piotr

Kozacy szturmowali i zniszczyli miasto, „Głos Koszaliński” 200, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 2.
[Koszalin. Wojna siedmioletnia (1756–1763)].

324. Polechoński Piotr

Tajemniczy miecz Bruna. Co się z nim stało?, „Głos Koszaliński” 24, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 2.
[Koszalin – Góra Chełmska].

325. Połowniak Jerzy

Ostatni azył wygnanej do twierdzy księżnej pani, „Gazeta Wyborcza” 279, dod. „Magazyn Szczeciński”, 2017, 6–7.

[Braunschweig-Wolfenbüttel Elisabeth Christine Ulrike von (1746–1840). Szczecin – ul. Żubrów].

326. Przemyski Jan

Piramida po polsku, „Gazeta Polska” 35, 2017, 109.

[Dolice].

327. Rębkowski Marian

Co nam zostało po Słowianach? Tajemnice pomorskiego dziedzictwa, „Kurier Szczeciński” 14, 2017, 12.

328. Rudnicki Marek

Morze oddaje świadków historii. Pobierowo, a teraz Podczele, „Głos Szczeciński” 48, dod. „Głos ma Historia”, 2017, 7.

[Kołobrzeg].

329. Ryss Robert

Tysiącletnia kłamra sąsiedztwa, „Gazeta Chojeńska” 46, 2017, 4.

[Polityka historyczna. Cedynia].

330. Ryss Robert

Tysiącletnia kłamra sąsiedztwa – „polska granica zachodnia była najspokojniejszą z naszych granic...”, „Kurier Szczeciński” 135, 2017, 19.

331. Rzeczkowska Bogumiła

Ratuszy w Słupsku jest pod dostatkiem, „Głos Pomorza” 261, 2017, 5.

[Słupsk – Stary Rynek].

332. Sasinowski Alan

Odkrycie na skalę europejską. Kreggi sprzed siedmiu tysięcy lat, „Kurier Szczeciński” 180, 2017, 3.

[Zelichów].

333. Sutryk Marzena

Wielki skarb znaleziony pod Białym Borem, „Głos Koszaliński” 166, 2017, 1, 4.

334. Tc.

Rynek pełen tajemnic, „Zbliżenia” 5, 2017, 6.

[Słupsk – Stary Rynek].

335. Tusiński Kazimierz

Historia pewnej kamienicy..., „Śródmieściak” 3, 2017, 4.

[Szczecin – ul. Ks. Piotra Ściegiennego 2].

336. Twardochleb Bogdan

Po synagodze. Spacer we dwoje, „Kurier Szczeciński” 216, dod. „Magazynek”, 2017, 9.

[Szczecin – Grüne Schanze / Dworcowa 9a].

337. Twardochleb Bogdan

Sarkofagi dynastii Gryfitów, „Kurier Szczeciński” 215, 2017, 9.
[Dot.: *Pompa funebris książąt z dynastii Gryfitów*, red. M. Łopuch, Szczecin 2017].

338. Ukraiński Paweł

Siedem przedmiotów sprzed 3 tysięcy lat, „Głos Szczeciński” 254, 2017, 4.
[Kamień Pom. (okręg)].

339. Urbaniak Tomasz

Badania archeologiczne na Starym Rynku. Raport specjalny, „Ziemia Słupska” 7, 2017, 2–3.
[Słupsk – Stary Rynek].

340. Zadworny Adam

Co siedem tysięcy lat temu robili ludzie na polu w Żelichowie?, „Gazeta Wyborcza” 203, dod.
„Magazyn Szczeciński”, 2017, 3.

Indeks nazw geograficznych za 2017 rok

- Anklam, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 192
Arkona (hist.) – 2, 140
- Bałtyk – 11, 53, 71
Bałtyk (region) – 11, 19, 53, 71, 82, 140, 202, 206, 229, 239
Banie, pow. Gryfino, gm. *loco* – 85
Bardy, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 40, 140
Barlinek, pow. Myślibórz, gm. *loco* – 31
Barlinek (okręg) – 12
Barnim (powiat) – 40
Barth, Lkr. Vorpommern-Rügen – 69, 70
Benice, pow. / gm. Kamień Pom. – 318
Będzino, pow. Koszalin (okręg) – 12
Białogard – 90, 223, 284
Białogard (okręg) – 12, 118, 223, 297
Biały Bór, pow. Szczecinek, gm. *loco* – 308, 309, 313–315, 333
Bieczyno, pow. Gryfice, gm. Trzebiatów – 241
Bielice, pow. Pyrzyce, gm. *loco* – 311
Bierzwnik, pow. Choszczno, gm. *loco* – 58
Biesiekierz, pow. Koszalin (okręg) – 34
Bobięcino, pow. Bytów, gm. Miastko – 90
Bobolice, pow. Koszalin, gm. *loco* – 155
Bobolice (okręg) – 12, 31, 35
Borkowice, pow. Koszalin, gm. Będzino – 12
Borkowo, pow. Sławno, gm. Malechowo – 319
Brzeżno, pow. Świdwin (okręg) – 12
Bukowo Morskie, pow. Sławno, gm. Darłowo – 166
Bytów, woj. pomorskie – 47, 89, 104, 217
Bytów (okręg) – 49, 88, 90
- Cedynia, pow. Gryfiński, gm. *loco* – 22, 40, 114, 160, 171, 329
Cedynia (okręg) – 332, 340
Cisowo, pow. Sławno, gm. Darłowo – 12
Człopa, pow. Wałcz, gm. *loco* – 14
Chociwel, pow. Stargard, gm. *loco* – 160, 274, 279
Chojna, pow. Gryfino, gm. *loco* – 59, 126, 144
Chojna (okręg) – 188
Choszczno (okręg) – 33, 58, 137, 188, 218
Czarkowie, pow. Świdwin, gm. Połczyn-Zdrój – 119
Czarnówko, woj. pomorskie, pow. Lębork, gm. Nowa Wieś Lęborska – 49
Czaplinek, pow. Drawsko Pom. (okręg) – 96
- Dargun, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 134
Darłowo, pow. Sławno, gm. *loco* – 16, 65, 102, 135, 167, 227, 234
Darłowo (okręg) – 12, 43, 166, 172,
Darskowo, pow. Drawsko Pom., gm. Złocieniec – 124
Dąbki, pow. Sławno, gm. Darłowo – 43, 172
Dębczyno, pow. / gm. Białogard – 12
Dębce, pow. / gm. Gryfino – 136
Dobra, pow. Police (okręg) – 47
Dolice, pow. Stargard, gm. *loco* – 137, 138, 326
Drawsko (jezioro) – 153
Drawsko Pom. – 12, 45, 125
Drawsko Pom. (okręg) – 85, 96, 107, 118, 124, 125, 139, 172, 292, 298
Dygowo, pow. Kołobrzeg (okręg) – 12, 56, 108, 140
Dziedzice, pow. Myślibórz, gm. Barlinek – 12
Dziecholino, woj. pomorskie, pow. Lębork, gm. Nowa Wieś Lęborska – 116
- Glienke, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 78
Goleniów (okręg) – 98, 130
Golin, pow. Myślibórz, gm. Nowogródek Pom. – 165
Görke / Postlow, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 78
Gościno, pow. Kołobrzeg (okręg) – 215
Greifswald, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 18, 184
Gryfice (okręg) – 12, 58, 223, 241, 281, 303, 328
Gryfino – 207
Gryfino (okręg) – 59, 65, 79, 85, 120, 126, 132, 134, 136, 138, 144, 159, 163, 180, 190, 207, 237, 277, 285, 289, 290, 332, 340
Grzędzice, pow. / gm. Stargard – 34
Grzybnica, pow. Koszalin, gm. Manowo – 118
- Hiddensee (wyspa) – 157
- İńsko, pow. Stargard, gm. *loco* – 160
- Kamień Pom. – 24, 40, 160, 163, 170, 177, 228, 255, 288, 318, 338
Kamień Pom. (kręg) – 12, 22, 26, 53, 56, 62, 170, 177, 212, 228, 318
Karlino, pow. Białogard (okręg) – 297
Karnice, pow. Gryfice (okręg) – 12
Karsibór (wyspa) – 12
Karścino, pow. Białogard, gm. Karlino – 297
Kielpin, pow. Drawsko Pom., gm. Ostrowice – 298
Klempenow, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 194, 195

- Kobyłanka, pow. Stargard (okręg) – 34
 Kolbacz, pow. Gryfino, gm. Stare Czarnowo – 65, 134, 163, 277, 280
 Kołobrzeg – 74, 75, 101, 128, 158, 160, 177, 223, 228, 236, 268, 272, 328
 Kołobrzeg-Budzistowo – 17, 41, 54. Zob. też Parsęta (rzeka)
 Kołobrzeg (okręg) – 12, 56, 108, 140, 215, 242
 Kopaniewo, woj. pomorskie, pow. Lębork, gm. Wicko – 12
 Koszalin – 48, 63, 67, 97, 105, 117, 118, 131, 160, 164, 165, 168, 178, 226, 228, 306, 308, 309, 314–315, 320–324
 Koszalin-Góra Chełmska – 27, 77, 324
 Koszalin (okręg) – 12, 31, 34, 35, 47, 97, 105, 118, 155, 227
 Krępsko, pow. / gm. Goleniów – 98
- Lębork, woj. pomorskie (okręg) – 12, 49, 90, 116
 Linowo, pow. / gm. Drawsko Pom. – 139
 Loitz, Vorpommern-Greifswald – 197
 Lubie (jezioro) – 118
 Lubieszewo, pow. / gm. Gryfice – 281
 Lubieszyn, pow. Police, gm. Dobra – 47
 Lubuskie, województwo – 218
- Łobez – 35, 216
 Łobez (okręg) – 138, 174, 216
 Łupawa, pow. Słupsk, gm. Potęgowo – 58
 Łupawa (okręg) – 316
 Łupawa (rzeka) – 230, 231
- Malechowo, pow. Sławno, gm. *loco* – 12
 Malechowo (okręg) – 319
 Manowo, pow. Koszalin (okręg) – 118
 Marchia Wkrzańska – 152. Zob. Uckermark (powiat)
 Mecklenburgische Seenplatte (powiat) – 78, 134, 169, 194, 195
 Menzlin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 22
 Miastko, woj. pomorskie – 28, 305, 307, 313
 Miastko (okręg) – 28, 90
 Mieszkowice, pow. Gryfino, gm. *loco* – 120, 132, 159
 Mieszkowice (okręg) – 159, 190
 Mołtowo, pow. Kołobrzeg, gm. Gościno – 215
 Moryń, pow. Gryfino, gm. *loco* – 237
 Moryń (okręg) – 79, 138, 285, 290
 Morzyczyn, pow. Stargard, gm. Kobyłanka – 34
 Myślibórz – 39, 165, 220
 Myślibórz (okręg) – 12, 31, 39, 165
- Nosowo, pow. Koszalin, gm. Biesiekierz – 34
 Nowa Marchia (hist.) – 32, 44, 45, 46, 73, 103, 152, 188, 189, 198. Zob. Barlinek, Cedynia, Chojna, Choszczno, Drawsko Pom., Ińsko, Lubuskie (woj.), Mieszkowice, Moryń, Myślibórz, Pelczyce, Recz, Świdwin, Trzcińsko-Zdrój
 Nowa Wieś Lęborska, pow. Lębork (okręg) – 49, 116
 Nowe Objezierze, pow. Gryfino, gm. Moryń – 79, 138, 285, 290
 Nowogródek Pom., pow. Myślibórz (okręg) – 165
- Oderberg, Lkr. Barnim – 40
 Odra (rzeka) – 12, 133, 221
 Odra (dorzecze) – 12, 166, 172, 221, 229
 Ostrowice, pow. Drawsko Pom. (okręg) – 298
- Parchowo, woj. pomorskie, pow. Bytów, gm. *loco* – 88
 Parsęta (rzeka) – 172
 Pelczyce, pow. Choszczno, gm. *loco* – 33
 Pelczyce (okręg) – 137
 Penkun, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 12, 23, 160
 Pęczino, pow. Stargard, gm. *loco* – 247
 Pławno, pow. Drawsko Pom., gm. Czaplinek – 96
 Ploty, pow. Gryfice, gm. *loco* – 58, 223, 303
 Pobierowo, pow. Gryfice, gm. Rewal – 328
 Police (okręg) – 47
 Połczyn-Zdrój, pow. Świdwin (okręg) – 119
 Pomorskie, województwo – 12, 13, 47, 49, 58, 65, 76, 88, 89, 90, 91, 93, 104, 116, 143, 166, 167, 204, 213, 217, 229, 246, 296, 301, 302, 312, 331, 334, 339
 Postomino, pow. Sławno (okręg) – 187
 Potęgowo, woj. pomorskie, pow. Słupsk (okręg) – 58
 Póhleb, pow. Świdwin, gm. Brzeżno – 12
 Pyrzyce – 24
 Pyrzyce (okręg) – 38, 137, 159, 311
- Ramin, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 193
 Recz, pow. Choszczno, gm. *loco* – 218
 Rega (rzeka) – 25, 94
 Resko, pow. Łobez, gm. *loco* – 12
 Rewal, pow. Gryfice (okręg) – 328
 Rogowo, pow. / gm. Białogard – 118, 223
 Rossow, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 193
 Rowokół (hist.) – 90. Zob. też: Smoldzino
 Rugia (wyspa) – 2, 22, 68, 140, 156, 179, 182, 183
 Rusinowo, pow. Sławno, gm. Postomino – 187
 Rybice, pow. Kamień Pom., gm. Świerżno – 26, 62, 212
 Rybice (okręg) – 62

- Sarbia, pow. / gm. Kołobrzeg – 242
 Sassen, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 201
 Sibin, pow. / gm. Kamień Pom. – 12
 Sianów, pow. Koszalin (okręg) – 118
 Skalin, pow. / gm. Stargard – 12
 Skrobotowo, pow. Gryfice, gm. Karnice – 12
 Skwierzynka, pow. Koszalin, gm. Sianów – 118
 Sławno – 65, 72, 211
 Sławno (okręg) – 12, 16, 43, 65, 72, 102, 135, 166, 167, 172, 187, 203, 211, 227, 234, 319
 Sławsko, pow. / gm. Sławno – 203
 Słodkówko, pow. Stargard, gm. Suchań – 78
 Słupsk, woj. pomorskie, – 65, 93, 143, 166, 167, 213, 229, 246, 296, 301, 302, 312, 331, 334, 339
 Słupsk (okręg) – 12, 13, 58, 65, 90, 91, 204
 Smoldzino, woj. pomorskie, pow. Słupsk, gm. *loco* – 12
 Stare Czarnowo, pow. Gryfino (okręg) – 65, 134, 163, 277, 280
 Stare Borne, pow. Koszalin, gm. Bobolice – 31
 Stargard – 3, 10, 20, 34, 35, 58, 80, 127, 131, 151, 163, 185, 186, 209, 225, 232, 233, 238, 278, 299, 300
 Stargard (okręg) – 12, 34, 78, 130, 137, 138, 160, 189, 247, 274, 279, 282, 326
 Starkow, Lkr. Vorpommern-Rügen – 68
 Strachocin, pow. / gm. Stargard – 34
 Stralsund, Vorpommern-Rügen – 4, 30, 146, 147, 148, 259
 Strzelce Krajeńskie, woj. lubuskie, pow. Strzelecko-Drezdeński, gm. *loco* – 218
 Suchań, pow. Stargard, gm. *loco* – 12, 282
 Suchań (okręg) – 78
 Sułkowo, pow. Choszczno, gm. Pełczyce – 137
 Swolowo, woj. pomorskie, pow. / gm. Słupsk – 65
 Szczecin – 24, 36, 57, 78, 81, 100, 106, 107, 111, 113, 134, 145, 154, 160, 167, 170, 175, 177, 212, 214, 215, 216, 222, 228, 242-289, 293, 294, 325, 335-337
 Szczecin-Dąbie – 160
 Szczecin-Łasztownia – 129, 304
 Szczecin-Płonia – 35
 Szczecin-Podzamcze – 54
 Szczecin-Stobno – 155
 Szczecinek – 51, 141
 Szczecinek (okręg) – 51, 308-309, 313-315, 333
 Szczeciński, Zalew – 133, 153, 221
 Szczecińskie, Pobrzeże – 221
 Świdwin – 61
 Świdwin (okręg) – 12, 119
 Świerzno, pow. Kamień Pom. (okręg) – 26, 62, 212
 Świelin, pow. Koszalin, gm. Bobolice – 12
 Świelibie, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 56, 108
 Świeszyno, pow. Koszalin, gm. *loco* – 47
 Święte, pow. / gm. Stargard – 34
 Świna (rzeka) – 153
 Tollense (rzeka) – 169, 194, 195
 Troszyn, pow. Gryfino, gm. Mieszkowice – 159
 Trzcińsko-Zdrój, pow. Gryfino, gm. *loco* – 159, 180
 Trzcińsko-Zdrój (okręg) – 188
 Trzebiatkowa, woj. pomorskie, pow. Bytów, gm. Tuchomie – 49
 Trzebiatów – 24, 94, 223, 224
 Trzebiatów (okręg) – 223, 241
 Tychowo, pow. Białogard, gm. *loco* – 118
 Ubiedrze, pow. Koszalin, gm. Bobolice – 35
 Uckermark (powiat) – 22
 Ueckermünde, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 176, 273, 275
 Usedom, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 24, 40
 Uznam (wyspa) – 21, 52, 84
 Völschow, Vorpommern-Greifswald – 191
 Vorpommern-Greifswald (powiat) – 12, 18, 22, 23, 24, 40, 52, 78, 84, 115, 160, 167, 176, 184, 191, 193, 196, 197, 201, 273, 275
 Vorpommern-Rügen (powiat) – 4, 30, 68, 69, 79, 146, 147, 148, 196, 259
 Wąlcz – 15
 Wąlcz (okręg) – 14, 15, 123
 Weltzin, Lkr. Mecklenburgische Seenplatte – 169
 Widuchowa, pow. Gryfino, gm. *loco* – 159
 Wierzchowo, pow. Drawsko Pom., gm. *loco* – 85
 Wilhelmshof, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 52, 84, 115
 Wineta (hist.) – 29
 Włocibórz, pow. Kołobrzeg, gm. Dygowo – 12
 Wolgast, Lkr. Vorpommern-Greifswald – 167
 Wolgast (okręg) – 205
 Wolin, pow. Kamień Pom., gm. *loco* – 22, 26, 53, 56, 177, 228
 Wolin (wyspa) – 29
 Zarańsko (jezioro) – 172, 292
 Zielin, pow. Gryfino, gm. Mieszkowice – 190
 Złocieniec, pow. Drawsko Pom. (okręg) – 124
 Żakowo, woj. pomorskie, pow. Kartuszy, gm. Sulęcyno – 76
 Żelichów, pow. Gryfino, gm. Cedynia – 332, 340
 Żółte, pow. / gm. Drawsko Pom. – 107, 172, 292